

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
Навчально-науковий інститут економіки і управління
Кафедра фінансів

«До захисту в ЕК»

Директор інституту

О.О. Шеремет

«__» _____ 20__ р.

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

Л.В. Шірінян

«__» _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування
на тему: Система фінансової оцінки інвестиційної привабливості підприємства

Виконав: здобувач 4 курсу, групи 14

Мартиненко Ольга Олександрівна
(прізвище та ініціали)

Керівник Еш Світлана Миколаївна
(прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

Рецензент _____
(прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

Засвідчую, що в цій кваліфікаційній
роботі немає запозичень із праць
інших авторів без відповідних
посилань.

Здобувач _____
(підпис)

Київ – 2020 р.

продуктового портфеля корпорації «Оболонь»; табл. 2.3. Аналіз собівартості реалізованої продукції ПрАТ «Оболонь» за 2016-2018 рр.; табл. 3.4. Основні етапи впровадження бенчмаркінгу на ПрАТ «Оболонь»

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада Консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
<i>I</i>	Еш С. М.		
<i>II</i>	Еш С. М.		
<i>III</i>	Еш С. М.		

7. Дата видачі завдання _____ 10 лютого 2020 року _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Вибір теми, написання заяви і узгодження плану кваліфікаційної роботи з керівником	10.02.2020	
2	Робота над 1-м розділом та перевірка керівником	до 26.04.2020	
3	Робота над 2-м розділом та перевірка керівником	до 17.05.2020	
4	Робота над 3-м розділом та перевірка керівником	до 31.05.2020	
5	Оформлення остатнього варіанту роботи: анотація, вступ, література та підпис керівником для проходження попереднього захисту	до 02.06.2020	
6	Підпис готової роботи завідувачем кафедри	11.06.2020	

Здобувач

_____ (підпис)

Мартиненко О. О.
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ (підпис)

Еш С. М.
(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Мартиненко О. О. «Система фінансової оцінки інвестиційної привабливості підприємства»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Національний університет харчових технологій, Київ, 2020.

Кваліфікаційна робота присвячена розв'язанню теоретичних, методичних та практичних проблем фінансової оцінки інвестиційної привабливості підприємства.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаних джерел і додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність теми та сформульовано завдання дослідження.

У першому розділі розкрито сутність інвестиційної привабливості підприємства, її характеристика, методики оцінки та інформаційне забезпечення оцінки інвестиційної привабливості підприємства.

Другий розділ присвячено характеристиці фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Оболонь», аналізу його фінансового стану та оцінці інвестиційної привабливості підприємства.

У третьому розділі обґрунтовано шляхи підвищення інвестиційної привабливості ПрАТ «Оболонь».

***Ключові слова:** інвестиції, інвестиційна діяльність, інвестиційна привабливість, інвестиційний проект, коефіцієнти фінансового стану.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1. Сутність та характеристика інвестиційної привабливості підприємства.....	6
1.2. Методика оцінки інвестиційної привабливості підприємства.....	15
1.3. Інформаційне забезпечення оцінки інвестиційної привабливості підприємства.....	22
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТА ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПрАТ «ОБОЛОНЬ».....	27
2.1 Характеристика фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Оболонь».....	27
2.2 Аналіз фінансового стану ПрАТ «Оболонь».....	42
2.3 Оцінка інвестиційної привабливості ПрАТ «Оболонь».....	52
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	63
3.1 Напрями підвищення інвестиційної привабливості ПрАТ «Оболонь».....	63
3.2 Розробка інвестиційного проекту для ПрАТ «Оболонь».....	67
3.3 Прогнозування інвестиційних вкладень у розвиток ПрАТ «Оболонь».....	78
ВИСНОВКИ.....	83
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	88
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. На сучасному етапі розвитку економіки України задля зміцнення позиції підприємства у ринковому середовищі виникає необхідність проведення активної інвестиційної діяльності, що являється також запорукою його розвитку. Вітчизняні підприємства України не спроможні здійснювати інвестиційну діяльність на високому рівні, оскільки забезпеченість власними фінансовими ресурсами є недостатньою, що свідчить про необхідність залучення інвестицій. Тому важливо, щоб підприємства оцінювали власну інвестиційну привабливість, використовуючи певні показники, аналіз яких оцінить доцільність здійснення інвестиційної діяльності та прийме правильні управлінські рішення, що дозволять підприємству повністю реалізувати свій конкурентний потенціал, розширити та вдосконалити виробничу діяльність, впровадити в свою діяльність інновації, результати досліджень та розробок.

На сьогодні питання оцінки інвестиційної привабливості набуває все більшого значення, про що свідчать численні публікації вітчизняних та зарубіжних вчених. Широкою теоретичною та практичною основою для розуміння поняття інвестиційної привабливості та методів її оцінки є праці таких науковців, як І. А. Бланк, Т. В. Майорова, С. М. Воробйова, А. П. Дука, В. В. Бочаров, С. С. Донцов, А. Г. Загородній, В. О. Коюда, Т. В. Майорова, В. В. Міхеєва, І. В. Нападовська, С. А. Панков, О. І. Пилипенко, Л. О. Чорна. Хоча наукової літератури з цього приводу є багато, на сьогодні немає єдиного підходу до розуміння концепції інвестиційної привабливості, а отже, ще не розроблено єдиної методики її оцінки.

Метою роботи є оцінка інвестиційної привабливості ПрАТ «Оболонь» та розробка пропозицій щодо її підвищення.

Відповідно до основної мети сформульовано наступний комплекс **завдань**:

- визначити сутність інвестиційної привабливості підприємства та її характеристики;
- дослідити методики оцінки інвестиційної привабливості підприємства;
- розглянути інформаційне забезпечення оцінки інвестиційної привабливості підприємства;
- охарактеризувати фінансово-господарську діяльність ПрАТ «Оболонь»;
- провести аналіз фінансового стану ПрАТ «Оболонь»;
- надати оцінку інвестиційній привабливості ПрАТ «Оболонь»;
- визначити напрями підвищення інвестиційної привабливості ПрАТ «Оболонь»;
- розробити інвестиційний проект для ПрАТ «Оболонь»;
- прогнозувати інвестиційні вкладення у розвиток ПрАТ «Оболонь».

Об’єктом дослідження є інвестиційна привабливість ПрАТ «Оболонь».

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методичних і прикладних аспектів формування та забезпечення інвестиційної привабливості підприємства.

Методи дослідження базуються на загальнонаукових та емпіричних прийомах економічної науки. Зокрема, за допомогою методів теоретичного пізнання було розкрито сутність інвестиційної привабливості підприємства та методики її оцінки; за допомогою методів економічного аналізу було здійснено аналіз фінансового стану підприємства та оцінку інвестиційної привабливості; для узагальнення та формулювання висновків використано діалектичний та абстрактно-логічний методи.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти України, підручники, посібники, монографії, статті, статистичні дані досліджуваного підприємства.

Практичне значення роботи. Результати дослідження рекомендовано використати для підвищення інвестиційної привабливості ПрАТ «Оболонь», а також при написанні тез і статей.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність та характеристика інвестиційної привабливості підприємства

Під інвестиціями зазвичай розуміють вкладання коштів у будь-які об'єкти з метою отримання прибутку або для досягнення позитивного соціального ефекту. Економічна природа цієї категорії полягає у вибудовуванні взаємозв'язків між учасниками інвестиційного процесу щодо формування та використання інвестиційних ресурсів з метою вдосконалення та розширення виробництва.

Категорія «інвестиції» в західній науковій літературі, як правило, розглядається в невіддільній сукупності двох основних аспектів: ресурсів (основних фондів) та інвестицій (витрат). Найбільш очевидний спосіб цього підходу був представлений у роботах відомого економіста, лауреата Нобелівської премії Дж. М. Кейнса. Він під інвестиціями мав на увазі ту частину доходу за поточний період, яка не використовувалась для споживання, а також поточне збільшення значень основних фондів у результаті виробничої діяльності [28, с.23].

Відповідно до Закону України «Про інвестиційну діяльність», інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) та/або досягається соціальний та екологічний ефект [42].

Основними суб'єктами інвестиційної діяльності є інвестори. Вони можуть виступати кредиторами, інвесторами, покупцями, а також виконувати функції будь-якого учасника інвестиційної діяльності. Одним з головних завдань, з яким доводиться стикатися інвестору на інвестиційному ринку, є найбільш раціональний

вибір об'єкта інвестування. Такий об'єкт повинен мати найкращий потенціал для розвитку та високу віддачу від ефективності інвестицій. Вибір об'єкта інвестування не може бути стихійним, оскільки йому передують складний процес ретельного відбору, оцінки та аналізу різних альтернатив. Основою такого вибору є оцінка та прогнозування інвестиційної привабливості регіонів, окремих сфер діяльності (галузі) та підприємств чи фірм.

В економічній літературі немає єдиного підходу до визначення сутності терміна «інвестиційна привабливість». Дослідники з англо-американської школи економіки, а саме Ю. Бріггем, Л. Гапенскі, Т. Коупленд, Г. Марковиць, Ф. Дж. Фабоцці, У. Шарп [14, с.82] зводять інвестиційну привабливість підприємства до досягнення максимального добробуту акціонерів, що відбивається на зростанні цін на акції. Весь фінансовий менеджмент як система управління фінансами компанії повинен вирішити проблему більшої інвестиційної привабливості, тобто дослідники цієї школи сприймають інвестиційну привабливість, визнаючи її корисною для власників.

І. О. Бланк вважає, що інвестиційна привабливість підприємства – це характеристика переваг та недоліків підприємства з використанням системи показників рентабельності, фінансової стійкості, платоспроможності, оборотності капіталу та активів (якщо акції передбачаються вперше), а також рівня віддачі акціонерного капіталу, балансової вартості однієї акції тощо (якщо акції тривалий період обертаються на фондовому ринку) [6, с. 420]. Автор зосереджує увагу на напрямках інвестування та складових інвестиційної привабливості. Такого ж визначення притримується багато сучасних дослідників, серед яких В. Г. Федоренко, В. П. Савчук, А. П. Дука, І. П. Прилипко та ін.

У вітчизняній практиці, як свідчать результати дослідження, трактування інвестиційної привабливості стало доволі викривленим, оскільки для більшості інвесторів привабливим підприємством для інвестування вважається те, яке має певні земельно-майнові комплекси з хорошим місцем розташування. Інвестори,

отримуючи право власності на такі об'єкти, зазвичай не мають на меті розвиток підприємства, а намір подальшого по елементного продажу майна підприємства або отримання доходів за рахунок передавання майна в оренду.

Найбільш наглядно різні точки зору на розуміння інвестиційної привабливості можна представити у вигляді таблиці.

Таблиця 1.1

**Підходи до тлумачення поняття
«інвестиційна привабливість підприємства»**

Автор (джерело)	Розуміння поняття
1	2
Нападовська І.В. [35, с. 57]	системна сукупність потенційних можливостей укладання коштів з метою отримання економічних вигід у майбутньому як наслідок результатів минулої господарської діяльності потенційного об'єкта інвестування, суб'єктивно оцінювана інвестором
Задорожна Я. Є., Дядечко Л.П. [23]	комплекс різноманітних факторів, перелік і вага яких може змінюватись в залежності від: цілей інвесторів; виробничо-технічних особливостей підприємства, у яке інвестуються кошти; економічного розвитку підприємства у минулому, на теперішній час, а також очікуваного у майбутньому економічного розвитку
Коюда В.О., Лепейко Т.І., Коюда О.П. [32, с. 166]	це сукупність характеристик його фінансово-господарської та управлінської діяльності, перспектив розвитку та можливостей залучення інвестиційних ресурсів
Чорна Л.О. [50, с. 5]	сукупність економіко-психологічних характеристик фінансово-господарської діяльності підприємства, які відповідають вимогам інвестора та забезпечують досягнення ефекту від вкладень при відповідному рівні ризику
Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств і організацій [40]	рівень задоволення фінансових, виробничих, організаційних та інших вимог чи інтересів інвестора щодо конкретного підприємства, яке може визначатися чи оцінюватися значеннями відповідних показників, у тому числі інтегральної оцінки
Пилитяк А. В. [37, с. 83]	інтегральна характеристика окремих підприємств як об'єктів майбутнього інвестування з позиції перспективності розвитку виробництва й обсягів збуту продукції, ефективності використання активів, їх ліквідності, стану платоспроможності та фінансової стійкості
Н.Ю. Брюховецька, О.В. Хасанова [9, с. 112]	збалансована система інтегральних та комплексних показників доцільності вкладання капіталу інвестором в об'єкт інвестування, яка відображає сукупність об'єктивних та суб'єктивних умов, що сприяють або перешкоджають процесу інвестування

Продовження табл. 1.1

1	2
Дука А. П. [18]	інтегральна характеристика підприємства з позицій перспектив розвитку, об'єму та можливостей збуту продукції, ефективності використання активів та їх ліквідності, стану платоспроможності та фінансової стійкості
Мойсеєнко І. П. [17]	рівень задоволення фінансових, виробничих, організаційних та інших вимог інвестора щодо конкретного підприємства
Бочаров В.В., Донцов С.С. [8, 20]	досягнення мінімального ризику при вкладенні грошей у цінні папери тільки тих підприємств, які є стабільними та забезпечать отримання високого прибутку
Коюда В.О., Лепейко Т.І., Коюда О.П. [32]	характеристика фінансово-господарської та управлінської діяльності підприємств, перспектив розвитку та можливостей залучення інвестиційних ресурсів

Існуючі підходи до природи інвестиційної привабливості підприємства можна систематизувати й об'єднати в чотири групи за такими ознаками:

1) інвестиційна привабливість як умова розвитку підприємства. Інвестиційна привабливість підприємства – стан його господарського розвитку, при якому інвестиція може з високою ймовірністю досягти задовільного рівня прибутковості або досягти іншого позитивного ефекту у прийнятний для інвестора час;

2) інвестиційна привабливість як умова інвестування. Інвестиційна привабливість – це сукупність різноманітних об'єктивних ознак, характеристик, засобів, можливостей, що визначають потенційний ефективний попит на інвестиції в основний капітал;

3) інвестиційна привабливість як сукупність показників. Інвестиційна привабливість підприємства – сукупність економічних і фінансових показників підприємства, що визначають можливість досягнення максимального прибутку в результаті капітальних вкладень з мінімальним інвестиційним ризиком;

4) інвестиційна привабливість як показник ефективності інвестицій. Інвестиційна ефективність визначає інвестиційну привабливість, а інвестиційна привабливість визначає інвестиційну діяльність. Чим вище ефективність інвестицій, тим вищий ступінь привабливості інвестицій та вище інвестиційна діяльність, і навпаки.

Таким чином, інвестиційна привабливість підприємства – це індикатор сукупної цінності підприємства, що представляє собою набір об'єктивних і суб'єктивних характеристик, необхідних для задоволення інтересів всіх учасників інвестиційного процесу і дозволяє охарактеризувати його перспективність і враховує сукупний вплив факторів [22].

Інвестиційна привабливість є не тільки основою розвитку підприємства, але і галузі, регіону і країни в цілому, так як від рівня інвестиційної привабливості залежить величина притоку інвестицій. Саме тому інвестиційна привабливість і фактори, які лежать в її основі, оцінюються на різних рівнях її прояву: на макрорівні – інвестиційна привабливість країни, на мезорівні – інвестиційна привабливість регіону, на рівні галузі – інвестиційна привабливість галузі і на мікрорівні – безпосередньо інвестиційна привабливість підприємства.

Інвестиційна привабливість країни – це сукупність економічних, політичних, фінансових умов, які впливають на приплив внутрішніх та зовнішніх інвестицій в економіку країни. Рівень сприятливості інвестиційної привабливості країни показує ранжування країн світової спільноти по індексу інвестиційного клімату або по протилежному показнику – індексу інвестиційного ризику.

Інвестиційна привабливість на регіональному рівні має свою виразну специфіку, яка, насамперед стосується специфіки формування потенціалу кожної території, розташування автомобільних доріг, агрокліматичних умов тощо. На регіональному рівні специфіка інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання спрямована на вирішення територіальних проблем, зокрема, на ефективне використання наявних матеріально-технічних, сировинних та трудових потенціалів, що відповідають потребам внутрішнього ринку.

Всі виробництва з погляду тяжіння їх до певних районів розташування у загальному вигляді поділяються на:

1) виробництва, які доцільно розташовувати в районах концентрації трудових ресурсів. Така група неоднорідна за своїм складом, оскільки виділяються як

трудомісткі галузі, так і галузі, які потребують висококваліфікованої робочої сили. Ці виробництва переважно тяжіють до місць зосередження наукових закладів і центрів концентрації висококваліфікованої робочої сили;

2) виробництва, які тяжіють до джерел палива і електроенергії (енергомісткі виробництва);

3) виробництва, які розташовуються переважно біля джерел сировини (матеріаломісткі виробництва). До таких галузей відносяться галузі зі значними нормами витрат сировини на одиницю готової продукції, та галузі, які переробляють сировину, що швидко псується;

4) виробництва, які тяжіють до районів споживання продукції, зокрема галузі, вага готової продукції яких перевищує вагу основної сировини;

5) виробництва, розташування яких не має яскраво вираженої орієнтації, тобто залежить від впливу двох і більше факторів [48, с. 342].

Інвестиційна привабливість галузі – це сукупність специфічних внутрішніх і зовнішніх факторів для даної галузі, її фінансових показників, можливостей зниження галузевих ризиків, а також прогноз тенденції її розвитку, що дозволяє залучити інвестора відповідно до поставлених їм цілям. Аналіз галузі дозволяє з'ясувати місце і роль підприємства в галузі, оцінити ризики, характерні для підприємств саме цієї галузі.

Основними чинниками, що визначають інвестиційну привабливість галузі, є:

1) важливість галузі: частка експорту, залежність від імпорту, значення продукції, її особливості, рівень забезпеченості внутрішніх потреб країни, головні споживачі продукції, частка галузі або конкретної продукції у валовому внутрішньому продукті;

2) характеристика споживання продукції галузі, особливості ринку збуту, рівень конкуренції чи монопольності, фактичні та потенційно можливі обсяги ринку, сталість галузі щодо загального економічного спаду в країні;

3) рівень державного втручання в розвиток галузі: низький, посередній чи значний, включаючи державні капітальні вкладення, податкові пільги, можливість прискореної амортизації тощо;

4) соціальна значущість сфери діяльності: кількість робочих місць, середня заробітна плата, регіональне розташування виробництв, діяльність профспілок, екологічна небезпечність виробництва або продукції, статистика страйків і збитків від них;

5) фінансові умови роботи галузі. Рівень загальної прибутковості, оборотність активів, середня рентабельність, віддача на вкладений капітал, їхня середня ліквідність [48, с. 339].

Інвестиційна привабливість підприємства відображає такий його економічний та фінансовий стан, при якому потенційний інвестор може прийняти рішення про вкладення вільних коштів у розвиток даного підприємства без великого ступеня ризику втратити їх або не отримати відповідний дохід на вкладений капітал [48, с. 340].

Вивчаючи інвестиційну привабливість підприємства, важливо враховувати фактори, які на неї впливають. Різні автори визначають різні фактори, які впливають на рівень інвестиційної привабливості підприємства. Д. С. Аранчій та С. А. Гончаренко рекомендують до факторів, що впливають на інвестиційну привабливість, віднести фактори загальної дії та фактори регіональної (територіальної) дії. До факторів загальної дії відносяться:

1) соціально-економічні: загальний розвиток галузей економіки; розвиток фінансово-кредитної системи; функціонування фондового ринку; рівень інфляції;

2) політичні: політична ситуація в країні; нормативно-правова база в галузі інвестування [1, с. 60].

Короткова О. В. пропонує всі фактори згрупувати в дві групи: фактори опосередкованого впливу та фактори безпосереднього впливу підприємства на

інвестиційну привабливість [31, с. 32]. До першої групи факторів належать ті, на які не впливає окреме підприємство, тобто на них можна впливати лише на державному рівні (зовнішні фактори). До другої групи належать фактори, на які може впливати підприємство та змінювати їх результативність, характеристики тощо (внутрішні). Внутрішні фактори або фактори безпосереднього впливу важливіші для підприємства, оскільки згідно з ними воно здатне самотійно впливати на привабливість інвестицій.

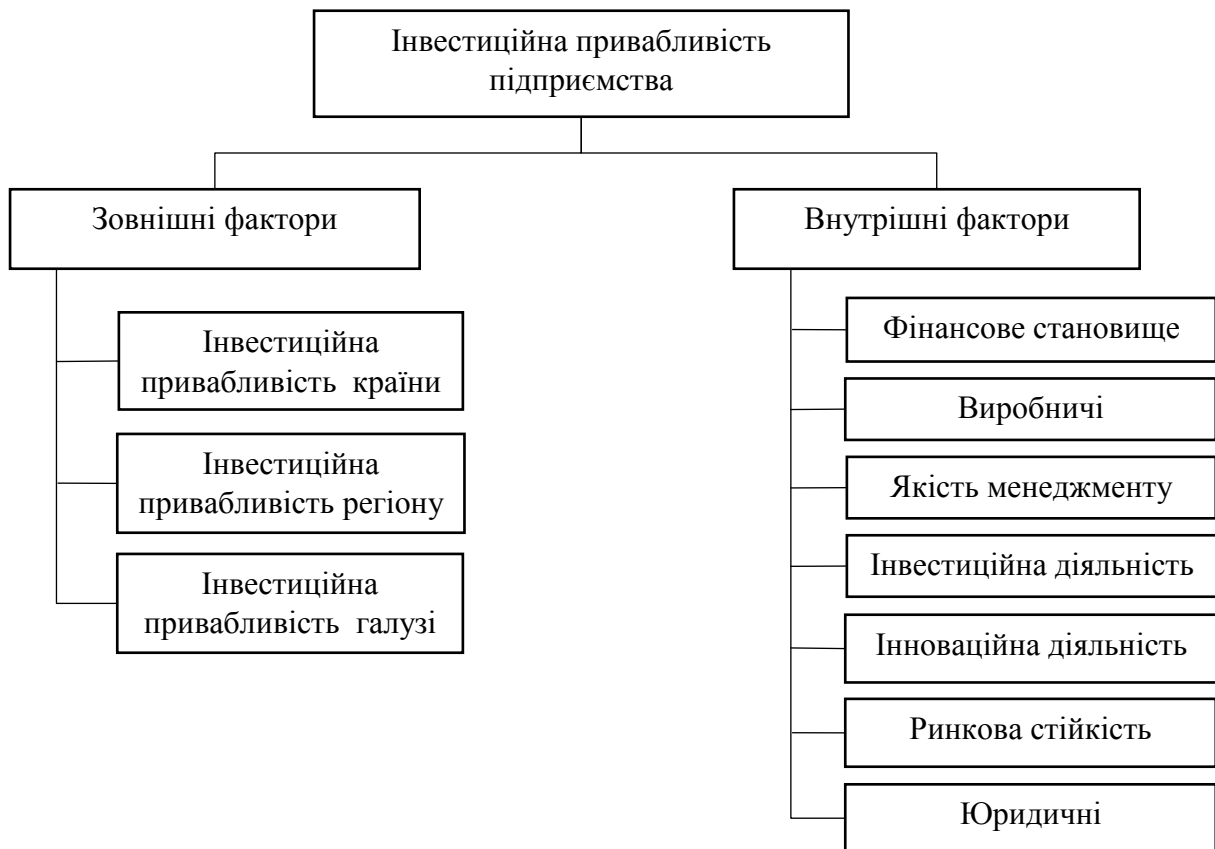

Рис. 1.1. Фактори інвестиційної привабливості підприємства

До зовнішніх факторів відносять фактори, які опосередковано впливають на інвестиційну привабливість підприємства, тобто ті фактори, на які підприємство не здатне завдати прямого впливу. Сюди можна віднести три групи факторів: інвестиційна привабливість країни, інвестиційна привабливість регіону та інвестиційна привабливість галузі.

До основних факторів, які характеризують інвестиційну привабливість країни відносять: соціально-політичну стабільність, економічну стабільність, розвиненість кредитно-фінансової системи та фондового ринку, рівень корупції, правове поле країни, податкова політика, рівень науково-технічного прогресу, ступінь втручання держави в регулювання ринкової економіки.

Інвестиційна привабливість регіону включає наступні фактори: географічне положення, економічний розвиток, соціальний стан, демографічну політику, податкові пільги.

На інвестиційну привабливість галузі впливають такі фактори, як ємність галузевого ринку, наявність конкуренції, існування або відсутність бар'єрів входу та виходу на ринок, еластичність цін, капіталомісткість, доступність ресурсів, амортизаційна політика, унікальність продукції, застосування сучасних та інноваційних технологій.

Внутрішні фактори – це фактори, які здійснюють прямий вплив на інвестиційну привабливість підприємства і можуть контролюватися самим підприємством. Кількість внутрішніх факторів не є лімітованою, а вибір основних факторів або групи факторів залежить від переваг і цілей інвестора. Можна виділити сім основних груп внутрішніх факторів: виробничі фактори, фінансовий стан, якість менеджменту, інвестиційна та інноваційна діяльність, ринкова стійкість, юридичні фактори.

Визначаючи фактори, що впливають на формування інвестиційної привабливості, можна зробити висновки про більш вразливі сторони підприємства і таким чином зробити більш об'єктивну і всебічну оцінку.

Отже, успішний розвиток підприємства, вдосконалення виробництва та підвищення його ефективності безпосередньо пов'язані з інвестиційною діяльністю. Залучення інвестицій безпосередньо пов'язане з інвестиційною привабливістю об'єктів інвестування. Інвестиційна привабливість підприємства – це сукупність показників, які всебічно характеризують діяльність підприємства та вказують на

можливість укладення тимчасово вільних коштів. Інвестиційна привабливість та пов'язані з нею фактори розглядаються на різних рівнях її прояву: на макрорівні – інвестиційна привабливість країни, на мезорівні – інвестиційна привабливість регіону, на рівні галузі – інвестиційна привабливість галузі і на мікрорівні – безпосередньо інвестиційна привабливість підприємства. Формування інвестиційної привабливості кожної сфери використання капіталу спрямоване насамперед на сприяння максимізації фінансового результату за рахунок зменшення ризику та орієнтації на забезпечення конкурентоспроможності при задоволенні відповідних існуючих потреб.

1.2. Методика оцінки інвестиційної привабливості підприємства

Оцінка інвестиційної привабливості – це процес, у ході якого потенційний інвестор може прийняти остаточне рішення про доцільність укладення коштів у дане підприємство, враховуючи надійність цього об'єкта інвестування та можливість отримання максимального прибутку. Від того, наскільки підприємство цікаве потенційним інвесторам, залежить стабільність його функціонування, можливості розширення, виходу на нові ринки і зміцнення вже наявних позицій [45].

Оцінюючи інвестиційну привабливість, слід враховувати галузеву приналежність підприємства. Це пов'язано з впливом виробничих особливостей на фінансовий та інвестиційний цикл підприємства, потенціал ресурсів та джерел фінансування.

При аналізі інвестиційної привабливості підприємства слід пам'ятати, що вона перебуває під впливом чинників, що не мають вартісної оцінки: політичні і загальноекономічні зміни, реорганізація галузі, зміна форми власності, діловий імідж керівництва. Напрями аналізу інвестиційної привабливості підприємства і методика такого аналізу залежать від цілей, що стоять перед інвестором [36].

Замовником проведення оцінки інвестиційної привабливості може бути як суб'єкт, так і об'єкт інвестування. Мета кожного з них є різною (рис. 1.2). При цьому ефективним інвестуванням є таке, при якому виникає подвійний ефект: позитивні результати як для суб'єкта інвестування, так і для об'єкта.

Рис. 1.2. Цілі оцінки інвестиційної привабливості для об'єкта і суб'єкта інвестування

На сьогодні не існує єдиного методу оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Кожен інвестор обирає такий метод, який відповідає цілям інвестування. Кожен із методів оцінки інвестиційної привабливості підприємства має свої особливості, але їх мета обмежується одним: визначити, чи доцільно інвестувати в аналізоване підприємство.

І.О. Бланк стверджує, що перед безпосереднім аналізом діяльності підприємства, необхідно виявити стадії життєвого циклу (народження, дитинство, юність, рання зрілість, остаточна зрілість, старіння), в якому фірма перебуває на даний момент. Загальний період всіх стадій життєвого циклу підприємства становить приблизно 20–25 років, після чого компанія перестає існувати або

перероджується на новій основі та з новим складом власників. Автор вважає, що інвестиційно привабливими є підприємства, що знаходяться в процесі росту. Виокремлення стадій життєвого циклу підприємства здійснюється шляхом проведення динамічного аналізу, при якому аналізують показники: динаміки об'єму продукції, динаміки загальної суми активів, динаміки суми власного капіталу, динаміка суми прибутку. Найбільш високі темпи приросту показників за ряд років характерні для стадії «юність» та «рання зрілість»; стабілізація більшості вищезазначених показників характерна для стадії «остаточна зрілість», а зниження – для стадії «старіння» [7, с.104-111].

Разом з виявленням стадії життєвого циклу компанії оцінка її інвестиційної привабливості включає проведення поглибленого фінансового аналізу її діяльності, основні напрями якого наведені на рис. 1.3.

Рис. 1.3. Основні напрями аналізу оцінки інвестиційної привабливості
за І. О. Бланком

Перевага цього методу полягають у тому, що аналіз господарської діяльності досить детальний, інвестор відразу розуміє на якій стадії життєвого циклу знаходиться компанія, що дає загальну оцінку про неї; і, що є одним із найважливіших факторів, дозволяє оцінити фінансові ризики компанії. Недоліком є відсутність шкали, яка б оцінювала рівень інвестиційної привабливості та через

негативне інвестиційне середовище в країні, неможливість правильно визначити рівень життєвого циклу компанії.

Т. В. Майорова пропонує для визначення інвестиційної привабливості підприємства використовувати Положення «Про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації», затверджене Наказом Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України від 26.01.2001 р. №49/121 та зареєстрованого у Міністерстві Юстиції України 8.02.2001 р. №121/5312 [33, с.41] (далі Положення).

Оцінка підприємства здійснюється з використанням вертикального (визначення частки окремих статей у фінансовій звітності) та горизонтального (порівняння значень відповідних показників за декілька періодів, їх змін та тенденцій) аналізу. Основним джерелом інформації для визначення інвестиційної привабливості відповідно до регламентів є бухгалтерська (фінансова) звітність підприємства за останні 2 календарні роки та за останній звітний період.

Відповідно до Положення інвестиційна привабливість окремого підприємства включає: 1) загальну характеристику підприємства; 2) характеристику технічної бази; 3) номенклатуру продукції, що випускається; 4) виробничу потужність; 5) місце підприємства в галузі, на ринку, рівень його монопольності; 6) характеристику системи управління; 7) статутний фонд, власники підприємства, ціна акцій; 8) структуру витрат на виробництво; 9) обсяг прибутку та напрямки його використання; 10) оцінку фінансового стану підприємства [41].

В свою чергу оцінка фінансового стану підприємства складається з таких етапів: 1) оцінка майнового стану підприємства та динаміка його зміни; 2) оцінка фінансових результатів діяльності підприємства; 3) оцінка ліквідності; 4) аналіз платоспроможності (фінансової стійкості); 5) аналіз ділової активності; 6) аналіз рентабельності [43, с.101].

Усі розраховані коефіцієнти заносять до таблиці і визначається рейтингова оцінка підприємства. Дотримання критеріального рівня кожного з коефіцієнтів дає

певний відсоток (питома вага конкретного коефіцієнта в загальній кількості показників), недодержання оптимального значення коефіцієнта дає – 0%. Потім набрана сума відсотків додається і присвоюється підприємству рейтинг згідно певної рейтингової системи (табл. 1.2), максимальне значення рейтингової оцінки – 100% [43, с.101].

Таблиця 1.2

Рейтингова оцінка підприємства [за джерелом 23, с.47]

Оцінка	Рейтинг	Характеристика
1	2	3
90-100%	Високий	Висока спроможність, відмінний фінансовий стан.
80-90%	Достатній	Достатньо добрий фінансовий стан, клієнт з мінімальним ризиком.
60-80%	Задовільний	Задовільний фінансовий стан та рівень платоспроможності.
40-60%	Недостатній	Надійність підприємства викликає підозру, недостатній рівень платоспроможності. Високий рівень ризику.
0-40%	Поганий	Фінансовий стан поганий. Вкладення коштів у підприємство є надто ризикованим.

Цей метод оцінки привабливості інвестицій має законодавче забезпечення та базується на Положенні «Про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації». Перевагами цієї методики є поступова оцінка інвестиційної привабливості, наявність загальної рейтингової таблиці, підсумкова оцінка діяльності компанії. Недоліком цього методу є складність розрахунку заключної фази та недостатня оцінка рівня впливу ризиків на діяльність компанії.

Ряд вчених, таких як А. А. Вдовченко, Г. М. Черешньовська [11, с. 25], Т. В. Бень [31, с. 42] та В. В. Міхеєва [32], оцінюючи інвестиційну привабливість компанії, зосереджуються лише на аналізі інвестиційного проекту, який інвестор має намір реалізувати. Для економічного обґрунтування реалізації інвестиційного проекту використовується розрахунок зменшеної вартості вкладеного капіталу, чистої теперішньої вартості дисконту, внутрішньої норми прибутку на інвестиції, що визначає період окупності. На основі простих розрахунків, ці методи дозволяють

швидко оцінити економічну ефективності інвестиційних проектів, визначити переваги різних варіантів проектів та порівняти їх результативність.

Умеров Р. Е. [47] визначає оцінку інвестиційної привабливості підприємства на основі системного підходу, заснованого на єдності та взаємодії великої кількості критеріїв щодо прийняття інвестиційного рішення, які представлені у вигляді функції (таблиця 1.3).

Таблиця 1.3

**Функція визначення оцінки інвестиційної привабливості
за системним підходом [за джерелом 47]**

Функція	Символ критерію	Пояснення критерію
1	2	3
$I = f(\Gamma, T, O, P, B, \Phi, \Pi, \Phi P)$	Г	географічне розташування
	T	технічний стан
	O	організаційний рівень
	P	ресурсний потенціал
	B	виробничий потенціал
	Φ	фінансово-економічний стан
	Π	політично-правова ситуація
	ΦP	рівень впливу чинників ризику

У більшості випадків ця методика використовується лише на теоретичному рівні, оскільки автор не визначив показники, які представляють рівень виконання чи забезпеченості кожного з наведених у таблиці критеріїв, що є недоліком даної методики. Позитивним є те, що інвестор аналізує інвестиційну діяльність підприємства за багатьма чинниками.

Згідно «Методики інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств і організацій», затвердженою наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій, інтегральна оцінка інвестиційної привабливості — це показник, у якому відтворюються значення інших показників, скоригованих відповідно до їх вагомості та інших чинників. Вона дає змогу поєднати в одному показнику багато різних за назвою, одиницями виміру, вагомістю та іншими характеристиками чинників. Це спрощує процедуру оцінки конкретної

інвестиційної пропозиції, а інколи є єдино можливим варіантом її проведення й надання об'єктивних остаточних висновків [33, с. 71].

Інтегральні показники оцінки інвестиційної привабливості підприємства включають в себе: інтегральний показник майнового стану, фінансової стійкості, прибутковості, ділової активності, ліквідності активів, а також ринкової активності інвестованого об'єкта. Для деталізації і розрахунку цих сукупних показників підбираються часткові показники. Всі показники розраховуються за рік [10].

Перевага цього методу полягає в тому, що кожен етап обчислення як окремих інтегральних показників, так і загального інтегрального показника описується досить детально і чітко. Недоліком є велика кількість коефіцієнтів, часткових показників, які слід обчислити, а також неможливість врахувати майбутні можливості для розвитку підприємства.

Аналіз проведених досліджень дозволяє зробити висновок, що методика оцінки інвестиційної привабливості, щоб бути корисною для потенційного інвестора повинна відповідати певним принципам, а саме:

- багаторівневність – оцінка повинна враховувати рівень інвестиційної привабливості країни, галузі, регіону, що впливає на рівень інвестиційної привабливості підприємства;

- доступність інформації – методика повинна будуватись на статистичних показниках, опублікованих у статистичних щорічниках та на основі обов'язкової публічної звітності компанії;

- комплексність – відобразити не тільки фінансовий стан підприємства, а й економічний потенціал, рівень ризику тощо, як з боку держави, так і з боку галузі, регіону;

- простота – простота в розрахунках та в порівняльному аналізі, зрозуміла при отриманні кінцевого результату;

– об’єктивність – дані для розрахунку показників інвестиційної привабливості повинні бути не суб’єктивними припущеннями, а реальними результатами (досягненнями);

– не надмірність – метод повинен мати зважену кількість показників, за допомогою яких він може вказувати на різні аспекти інвестиційної привабливості (економічний потенціал, фінансове становище, рівень ризику тощо).

Аналіз інформації про методологічні підходи до оцінки інвестиційної привабливості показав, що більшість дослідників пропонують використовувати методи оцінки інвестиційної привабливості на основі фінансового стану компанії (показники фінансової звітності). Використання цих методів можна пояснити тим, що інформація про фінансову звітність є більш доступною і дозволяє оцінити динаміку показників фінансового стану, а саме: ліквідності підприємства, його платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності. Перевага цих методів полягає в тому, що вони не потребують участі експертів та збору додаткової інформації, яка не вказана у фінансовій звітності компанії.

Отже, при аналізі інвестиційної привабливості підприємств можна дійти до висновку, що на сучасному етапі серед великої кількості методів оцінки інвестиційної привабливості немає методу, який би повністю відповідав інтересам інвесторів. Особливістю вітчизняних методів полягає в тому, що вони відображають лише фінансовий стан компанії і неповною мірою характеризують інвестиційну привабливість. Сучасні методи оцінки інвестиційної привабливості недорозвинені та потребують подальшої розробки, адаптації, нових підходів і практичної реалізації.

1.3. Інформаційне забезпечення оцінки інвестиційної привабливості підприємства

Система інформаційного забезпечення насамперед забезпечує ефективність процесу оцінки та аналізу інвестиційної привабливості підприємства, як з точки зору

потенційного інвестора, так і з точки зору ефективного функціонування підприємства, залежить насамперед від його системи інформаційного забезпечення. Адже її створення гарантує обґрунтування альтернативних рішень та реалізацію на цій основі постійного цільового відбору та моніторингу відповідних інформаційних показників, необхідних для аналізу, прогнозування та підготовки рішень щодо оперативного управління всіма аспектами управління інвестиційною привабливістю підприємства.

Процес оцінки інвестиційної привабливості та результатів інвестиційної діяльності компанії внутрішніми користувачами є більш достовірним, оскільки включає розрахунки, засновані на показниках управлінської звітності, тоді як проведення такої оцінки зовнішніми користувачами значно ускладнюється умовами обмеження інформації виключно показниками оприлюдненої фінансової звітності.

У науковій літературі існують різноманітні підходи щодо визначення сутності інформаційного забезпечення оцінки інвестиційної привабливості підприємства.

О. М. Сагедій визначає інформаційне забезпечення оцінки інвестиційної привабливості як сукупність інформації, технічних засобів і програмних продуктів, які використовують суб'єкти інвестиційної діяльності для отримання, обробки, зберігання і передавання інформації, яка характеризує інвестиційну привабливість [44].

І. В. Гречина вважає, що в основі інформаційного забезпечення оцінки інвестиційної привабливості підприємств лежить якісна побудова інформаційної системи бухгалтерського й управлінського обліку, а також організації облікової інформації [16].

О. В. Хасанова називає інформаційне забезпечення оцінки інвестиційної привабливості підприємства інформаційним процесом, який ґрунтується на наявності інформаційної культури і відсутності інформаційної асиметрії для прийняття управлінських рішень й управління інвестиційними процесами [49].

А. В. Щербак спрощує дану категорію і стверджує, що інформаційне забезпечення інвестиційної діяльності є підсистемою усього інформаційного забезпечення компанії, що є системою, в межах якої циркулюють дані за допомогою комунікацій. Погіршення якості повідомлень веде до помилок і прогалин у роботі підприємств, тому їм треба знати причини викривлень інформаційних даних, їх наслідки та методи боротьби з ними і звернути увагу на принципи побудови інформаційно-комунікаційної системи [51].

Таким чином, система інформаційного забезпечення аналізу інвестиційної привабливості підприємства – це функціональний комплекс, що забезпечує процес постійного цільового вибору відповідних інформаційних показників, необхідних для аналізу, прогнозування і підготовки оперативних управлінських рішень щодо управління інвестиційною привабливістю підприємства, а також їх обробку з використанням сучасних методологічних засобів та програмного забезпечення.

На підставі різних визначень сутності інформаційного забезпечення аналізу інвестиційної привабливості компанії можна виділити різні її складові, а саме:

- інформаційні ресурси, інформаційні технології, технічні засоби й програмне забезпечення [19];
- інформаційні ресурси, програмне та апаратне забезпечення й організаційно-нормативні документи та інформаційну інфраструктуру, що забезпечує збирання, обробку, зберігання, розповсюдження, пошук і передачу інформації [12];
- інформаційний фонд, інформаційні ресурси, інформаційна база, інформаційні потоки [16];
- інформаційні бази даних, які включають у себе: фінансово-економічну й аудиторську, управлінську, податкову і нормативно-правову бази даних; інформаційний процес; методи аналізу інформації; інформаційна культура; технічне забезпечення [49];

– сектор інформаційно-комунікаційних технологій (технічні засоби, програмне забезпечення) і сектор інформаційно-аналітичної діяльності (інформаційні ресурси в будь-якому вигляді) [27];

– усі види повідомлень (усні, письмові, графічні, на магнітних носіях), які знаходяться у відповідних відношеннях і розміщуються в системі, що є прийнятною для здійснення процесів інвестування [51].

Таким чином, система інформаційного забезпечення аналізу інвестиційної привабливості підприємства може включати:

– інформаційну базу – наявність звітів та управлінської (внутрішньої і зовнішньої) інформації про діяльність компанії;

– методологічне забезпечення – наявність методологій та прийомів для аналізу інвестиційної привабливості компанії; програмне забезпечення – інтегрована інформаційна система аналізу та управління інвестиційною привабливістю компанії, заснована на використанні автоматизованих інформаційних систем і сучасного програмного забезпечення.

Основним елементом системи інформаційного забезпечення аналізу інвестиційної привабливості підприємства є наявність фінансової звітності, інформації управлінського обліку і зовнішньої інформації, що характеризує зовнішнє середовище функціонування підприємства (галузь, регіон, ринкове середовище тощо), тобто інформаційної бази.

Фінансова звітність повинна достовірно представляти фінансовий стан, фінансові результати діяльності та грошові потоки підприємства, які є корисними для широкого кола користувачів при прийнятті економічних рішень. У фінансовій звітності відображаються також результати того, як управлінський персонал підприємства розпоряджається довіреними йому ресурсами.

Фінансова звітність надає таку інформацію про підприємство: активи; зобов'язання; власний капітал; дохід та витрати, у тому числі прибутки та збитки;

внески та виплати власникам, які діють згідно з їхніми повноваженнями власників; грошові потоки. Ця інформація, разом з іншою інформацією у примітках, допомагає користувачам фінансової звітності передбачати майбутні грошові потоки підприємства і, зокрема, їхній час та ймовірність [2].

Інформаційна база повинна забезпечити правильний вибір первинних відомостей, джерел інформації і показників, що формуються в процесі аналізу інвестиційної привабливості підприємства. Її пропонується побудувати за такими основними напрямками:

- доповнення системи управлінської інформації, що базується на існуючих формах статистичної фінансової звітності, додатковими інформативними показниками, що надасть можливість оцінити інвестиційну привабливість на основі розрахунку всіх груп часткових та інтегральних показників;

- модифікація доповненої системи управлінської інформації з метою розробки і застосування комплексних моделей для аналізу інвестиційної привабливості підприємства;

- коригування показників доповненої і модифікованої інформаційної бази, тобто врахування факторів інфляції і ризику, що дасть змогу підвищити ступінь її достовірності й інформативності [20].

Отже, інформаційне забезпечення є важливим етапом та необхідною умовою організації і проведення оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Це пов'язано з тим, що від складу, змісту, якості вихідних даних залежить ефективність аналітичного дослідження, об'єктивність та ефективність його результатів. Основним елементом системи інформаційного забезпечення аналізу інвестиційної привабливості підприємства є наявність фінансової звітності, інформації управлінського обліку і зовнішньої інформації, що характеризує зовнішнє середовище функціонування підприємства (галузь, регіон, ринкове середовище тощо).

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТА ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПрАТ «ОБОЛОНЬ»

2.1. Характеристика фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Оболонь»

Фінансово-господарська діяльність підприємства – це сукупність виробничих, фінансових процесів та відносин на підприємстві, які забезпечують створення продуктів, що мають певні споживчі характеристики. Зміст фінансово-господарської діяльності – це процес перетворення ресурсів у конкретні результати.

Основна мета оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства – одержати невелику кількість ключових параметрів, які забезпечують об'єктивну картину фінансового стану підприємства, його прибутку та збитків, зміни структури активів та пасивів, розрахунків з кредиторами і дебіторами.

ПрАТ «Оболонь» – є одним з найпотужніших виробників пива, безалкогольних напоїв та мінеральних вод в Україні.

Основне призначення ПрАТ «Оболонь» – сприяти економічному та соціальному розвитку України шляхом задоволення потреб бізнесу, громадян та суспільства у цілому у продуктах діяльності ПрАТ «Оболонь»; постійне отримання дивідендів акціонерами відповідно до інтересів його кредиторів, працівників, ділових партнерів, держави та інших зацікавлених сторін та зростання ринкової вартості акцій.

Відповідно до рішення річних Загальних зборів акціонерів у 2017 р. тип Товариства «Оболонь» змінено з публічного на приватне акціонерне товариство, через приведення діяльності Товариства у відповідність із Законом України «Про акціонерні товариства». Основна інформація про ПрАТ «Оболонь» подана у таблиці 2.1:

Таблиця 2.1

Інформація про ПрАТ «Оболонь»

Скорочена назва	ПрАТ «Оболонь»
ЄДРПОУ	05391057
Юридична адреса	04212, м. Київ, Оболонський район, вул. Богатирська, буд. 3
Зареєстроване	Оболонська районна у місті Києві Державна Адміністрація, 02.12.2004
Галузева належність	11.05; 11.06; 11.07
Керівник	Булах Ігор Васильович, генеральний директор, тел.: (044) 412-84-10
E-mail	corp@kiev.obolon.ua

Структура корпорації «Оболонь» формувалася роками під впливом стратегії розвитку, спрямованої на диверсифікацію виробництва, перехід на сировину власного виробництва, інноваційний підхід, повну екологічну безпеку та абсолютну соціальну відповідальність.

Корпорація «Оболонь» об'єднує 10 виробничих компаній по всій Україні. Загалом у корпорації працює майже 6 тисяч людей.

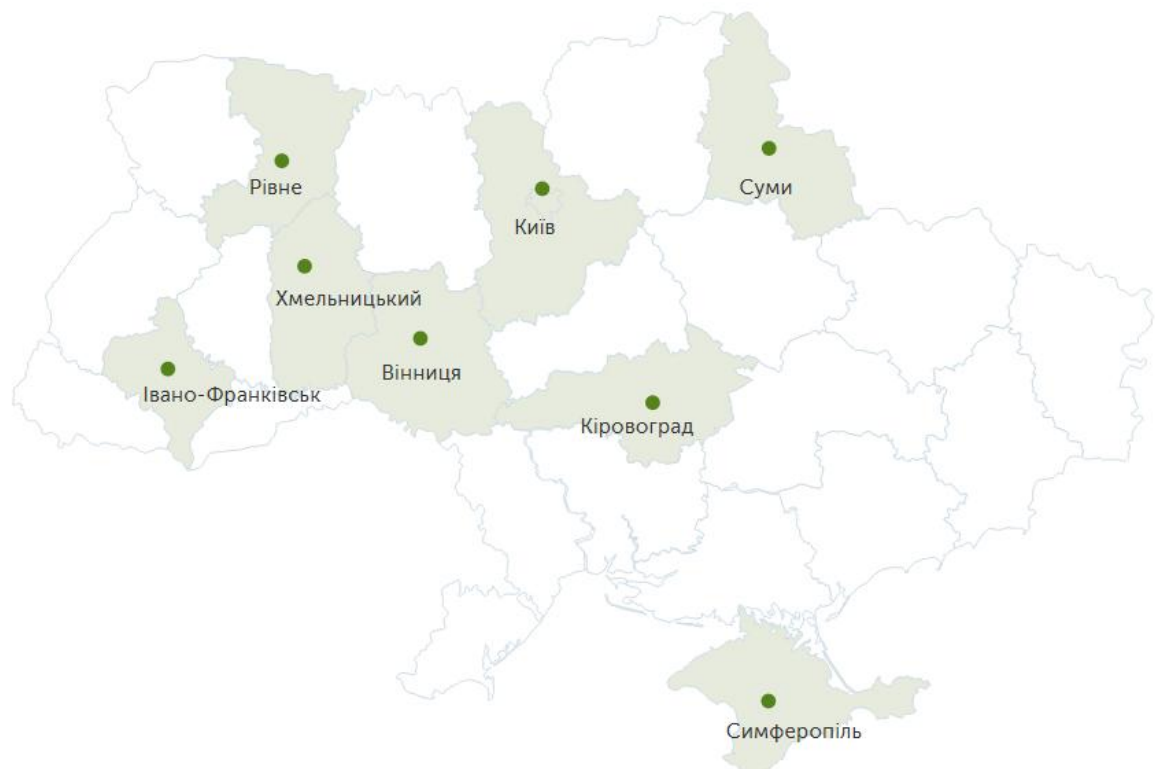

Рис. 2.1. Підприємства корпорації «Оболонь» на карті України

ПрАТ «Оболонь» має наступні дочірні підприємства: ДП ПрАТ «Оболонь» «Красилівське», Хмельницька обл., м. Красилів, вул. Будівельна, 3, ТОВ «Пивоварня Зібєрта», Київська обл., м. Фастів, вул. Пушкінська, 3, ПП «Оболонь-Русь», Республіка Білорусь [25].

Органами ПрАТ «Оболонь» є:

- загальні збори акціонерів;
- наглядова рада;
- виконавчий орган;
- ревізійна комісія;
- президент ПрАТ «Оболонь» [25].

Рис. 2.2. Схема організаційної структури управління ПрАТ «Оболонь»

Вищим органом ПрАТ «Оболонь» – є Загальні збори акціонерів; вони приймають рішення з усіх питань діяльності підприємства. Найважливішими функціями Загальних зборів акціонерів є обрання керівних органів підприємства та розгляд фінансового звіту. У Загальних зборах акціонерів беруть участь особи, які включено до переліку акціонерів та, які мають право на таку участь, або ж їх представники.

Наглядова рада ПрАТ «Оболонь» – це орган, який захищає права акціонерів компанії, контролює та регулює діяльність Виконавчого органу. До складу

Наглядової ради ПрАТ «Оболонь» входять Голова Наглядової ради (Блощаневич Сергій Михайлович) та 12 членів.

ПрАТ «Оболонь» має одноосібний Виконавчий орган – Генеральний директор (Булах Ігор Васильович), який керує поточною діяльністю підприємства. Генеральний директор відповідальний за вирішення усіх питань, що стосуються поточної діяльності ПрАТ «Оболонь», за винятком питань, що належать до виключної компетенції загальних зборів акціонерів та Наглядової ради. Генеральний директор ПрАТ «Оболонь» звітує перед загальними зборами акціонерів і перед Наглядовою радою, організовує виконання їх рішень; діє від імені підприємства в межах, встановлених статутом ПрАТ «Оболонь» і законом.

Загальні збори акціонерів ПрАТ «Оболонь» обирають Ревізійну комісію; вона займається перевіркою фінансово-господарської діяльності підприємства. Шляхом кумулятивного голосування, строком на три роки Ревізійна комісія підприємства обирається Загальними зборами. Членами Ревізійної комісії обирається Голова Ревізійної комісії підприємства з поміж них простою більшістю голосів від числа членів Ревізійної комісії. Ревізійна комісія здійснює моніторинг фінансово-господарської діяльності та ревізує результати діяльності підприємства за фінансовий рік. До складу Ревізійної комісії входять Голова Ревізійної комісії (Полюхович Олег Григорович) та 6 членів.

Гарантом стабільності ПрАТ «Оболонь» є Президент підприємства (Слободян Олександр Вячеславович), який уповноважується захищати інтереси та права ПрАТ «Оболонь» стосовно органів державної влади, органів місцевого самоврядування, інвесторів та постачальників для забезпечення найефективнішої роботи підприємства. Президент ПрАТ «Оболонь» здійснює повноваження, визначені Статутом та Положенням про Президента, які затверджуються загальними зборами акціонерів.

Працівники ПрАТ «Оболонь» складаються з усіх громадян, які беруть участь у його діяльності на підставі трудового договору, а також інших форм, що регулюють

трудові відносини працівника з підприємством. Середня кількість працівників ПрАТ «Оболонь», що працюють на повний робочий день – 2487 осіб. Середня кількість фрілансерів та осіб, які працюють за сумісництвом – 9 осіб. Працівників, які працюють на умовах неповного робочого часу (дня, тижня) на підприємстві немає.

ПрАТ «Оболонь» самостійно визначає форми та системи оплати праці, розмір заробітної плати, а також інші види оплати праці працівників, відповідно до чинного законодавства України.

Контроль фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Оболонь» може здійснюватися за участю незалежного зовнішнього аудитора або аудиторської фірми, а також за допомогою механізмів внутрішнього контролю підприємства.

Система внутрішнього контролю ПрАТ «Оболонь» забезпечує реалізацію стратегічного, оперативного та поточного контролю фінансово-господарської діяльності підприємства:

- Наглядова рада опікується функціонуванням адекватної системи контролю за фінансово-господарською діяльністю підприємства (невід’ємною частиною якої є здійснення процедур внутрішнього контролю), а також за системою нагляду та моніторингу з боку зовнішніх аудиторів;

- Ревізійна комісія ПрАТ «Оболонь» контролює роботу фінансово-господарської діяльності підприємства за допомогою проведення перевірок. Обов’язки та права членів Ревізійної комісії, порядок та умови її обрання викладені законодавством, Статутом підприємства та положенням про Ревізійну комісію.

Річна фінансова звітність ПрАТ «Оболонь» підлягає обов’язковому аудиту. Підприємство здійснює незалежний зовнішній аудит із залученням аудиторів або ж аудиторських фірм, які мають право здійснювати аудиторську діяльність відповідно до чинного законодавства України. Обрання аудитора ПрАТ «Оболонь» та визначення умов договору, що підлягає укладенню з ним, визначення розміру оплати за його послуги здійснюється відповідно до положень чинного законодавства.

Ревізійна комісія та незалежний аудитор, що здійснюють нагляд за фінансово-господарською діяльністю ПрАТ «Оболонь», повинні бути незалежними від впливу інших органів підприємства, акціонерів та інших осіб, які можуть бути зацікавлені в результатах проведення контролю.

ПрАТ «Оболонь» забезпечує об'єктивний та професійний контроль за своєю фінансово-господарською діяльністю.

Організацію, облік та підготовку фінансової звітності здійснює ПрАТ «Оболонь» відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» і Національних стандартів бухгалтерського обліку на підставі наказу про облікову політику № 1/0/3-14 від 02.01.2014 року, внесення змін згідно наказу № 1/1/3-14 від 02.09.2015 р. Бухгалтерська політика підприємства встановлює прямолінійний метод амортизації основних засобів. Оцінка вибуття товарних запасів проводиться за методом середньозваженої собівартості. Фінансові інвестиції оцінюються та відображаються в бухгалтерському обліку за собівартістю.

Перший фінансовий рік ПрАТ «Оболонь» починається з дня його державної реєстрації та закінчується 31 грудня поточного року. Наступні фінансові роки збігаються з календарем. Щорічний звіт та баланс ПрАТ «Оболонь» подаються Генеральним директором Загальним зборам акціонерів на затвердження після попереднього обговорення Наглядовою радою підприємства з рішеннями Ревізійної комісії за результатами аудиту.

У 1998 р. ПрАТ «Оболонь», перше в харчовій промисловості України, отримало сертифікат системи управління якістю ISO 9001. На даний момент підприємство сертифіковане та працює на основі системи управління якістю (ISO 9001:2015), системи управління безпечністю харчових продуктів (ISO 22 000:2018), системи екологічного керування (ISO 14 001:2015), системи управління безпекою та гігієною праці (ISO 45 001:2018).

Основними видами продукції ПрАТ «Оболонь» є: пиво; безалкогольні напої; сидр; слабоалкогольні напої; мінеральна та питна вода; промислові товари (солод, пивна дробина, бандажна стрічка, ПЕТф-преформа, універсальні ящики).

Рис. 2.3. Асортимент продукції ПрАТ «Оболонь»

Структура продуктового портфеля корпорації наведена на рис. 2.4:

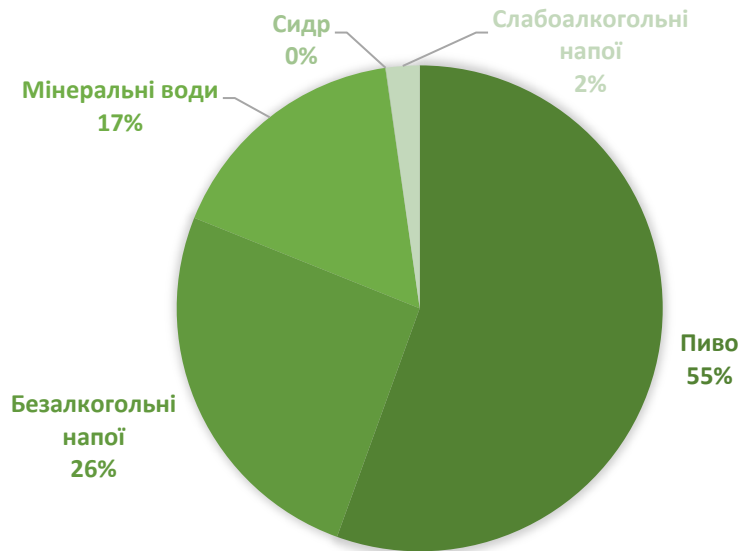

Рис. 2.4. Структура продуктового портфеля корпорації «Оболонь»

Дохід від операційної діяльності ПрАТ «Оболонь» за 2016-2018 рр. наведено у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Дохід від операційної діяльності ПрАТ «Оболонь» за 2016-2018 рр.

Назва показника	2016р.	2017р.	2018р.	Відхилення (+/-)		
				2017-2016	2018-2017	2018-2016
1	2	3	4	5	6	7
Реалізація:						
Пиво	2581953	2638152	2843714	56199	205562	261761
Безалкогольні напої	693722	673441	748154	20281	-74713	54432
Слабоалкогольні напої	156378	185500	260758	29122	75258	104380
Мінеральна вода	198131	201785	308001	3654	106216	109870
Інша реалізація	680030	931046	716071	251016	-214975	36041
Всього	4310214	4777539	5078764	467325	301225	768550

З таблиці 2.2 видно, що у 2017 р. в порівнянні з 2016 р. дохід ПрАТ «Оболонь» від реалізації збільшився на 467325 тис. грн, а у 2018 р. в порівнянні з 2017 р. – на 301225 тис. грн, що є позитивною тенденцією. Найбільшу частку в доходах підприємства займає реалізація пива.

Аналіз собівартості реалізованої продукції ПрАТ «Оболонь» наведено у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Аналіз собівартості реалізованої продукції ПрАТ «Оболонь» за 2016-2018 рр.

Назва показника	2016р.	2017р.	2018р.	Відхилення (+/-)		
				2017-2016	2018-2016	2018-2016
1	2	3	4	5	6	7
Сировина і матеріали	2092866	2615756	2964581	522890	348825	871715
Амортизація	458386	260619	232805	197767	-27814	-225581
Комунальні послуги	354285	309458	377743	-44827	68285	23458
Заробітна плата	149883	159250	152544	9367	-6706	2661
Ремонт та технічне обслуговування	128110	99885	116697	-28225	16812	-11413
Інші виробничі витрати	107270	120200	51305	12930	-68895	-55965
Всього	3290800	3878473	4292370	587673	413897	1001570

З таблиці видно, що у 2017 р. в порівнянні з 2016 р. собівартість реалізованої продукції становила 3878473 тис. грн та збільшилася на 587673 тис. грн, в основному за рахунок збільшення витрат на сировину і матеріали (на 522890 тис. грн), заробітну плату та нарахувань на неї (на 9367 тис. грн) та інших виробничих витрат (на 12930 тис. грн). А у 2018 р. у порівнянні з 2017 р. собівартість реалізованої продукції становила 4292370 тис. грн та збільшилася на 413897 тис. грн, в основному за рахунок збільшення витрат на сировину і матеріали (на 348825 тис. грн), комунальні послуги (на 68285 тис. грн) та на ремонт та технічне обслуговування основних засобів (на 16812 тис. грн). Збільшення показника собівартості реалізованої продукції може бути пов'язано зі збільшенням випуску продукції, зі зміною структури виробництва (збільшення частки трудомісткої продукції у загальному обсязі виробництва), зі збільшенням змінних витрат (підвищення цін на сировину, матеріали, електроенергію, паливо тощо) і через підвищення суми постійних витрат.

Аналіз витрат на збут ПрАТ «Оболонь» наведено у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Аналіз витрат на збут ПрАТ «Оболонь» за 2016-2018 рр.

Назва показника	2016р.	2017р.	2018р.	Відхилення (+/-)		
				2017-2016	2018-2016	2018-2016
1	2	3	4	5	6	7
Реклама і маркетинг	179175	122216	117965	-56959	-4251	-61210
Транспортні витрати	332559	313305	396695	-19254	83390	64136
Заробітна плата та нарахування на зарплату	125181	169674	198068	44493	28394	72887
Амортизація	206544	169164	201590	-37380	32426	-4954
Пакування	65461	75620	80915	10159	5295	15454
Ремонт та технічне обслуговування основних засобів	21871	28262	29079	6391	817	7208
Оренда	1555	3198	1789	1643	-1409	234
Інші витрати на збут	36456	44215	46083	7759	1868	9627
Всього	968802	612349	675489	-356453	63140	-293313

З таблиці видно, що у 2017 р. в порівнянні з 2016 р. витрати на збут ПрАТ «Оболонь» становили 612349 тис. грн та зменшилися на 356453 тис. грн, в основному за рахунок зменшення витрат на рекламу та маркетинг (на 56959 тис. грн), транспортних витрат (на 19254 тис. грн), амортизації (на 37380 тис. грн). А у 2018 р. у порівнянні з 2017 р. витрати на збут становили 675489 тис. грн та збільшилися на 63140 тис. грн, в основному за рахунок збільшення витрат на заробітну плату та нарахувань на неї (на 28394 тис. грн), транспортних витрат (на 83390 тис. грн), амортизації (на 32426 тис. грн), витрат на пакування (на 5295 тис. грн), витрат на ремонт та технічне обслуговування основних засобів (на 817 тис. грн) та інших витрат на збут (на 1868 тис. грн).

Агрегований баланс ПрАТ «Оболонь» представлено у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

**Агрегований аналітичний баланс ПрАТ «Оболонь»
за 2016-2018 рр.**

Назва показника	2016р.	2017р.	2018р.	Відхилення (+/-)		
				2017-2016	2018-2017	2018-2016
1	2	3	4	5	6	7
Актив						
Необоротні активи	3138341	5216689	5004205	2078348	-212484	1865864
Запаси і витрати	895375	750563	719638	-144812	-30925	-175737
Кошти, розрахунки та інші активи	9776	46172	16876	36396	-29296	7100
БАЛАНС	4687477	6881460	6110149	2193983	-771311	1422672
Пасив						
Власний капітал	1340480	2495482	2082548	1155002	-412934	742068
Довгострокові зобов'язання	347830	2786127	1297478	2438297	-1488649	949648
Поточні зобов'язання	2999167	1599851	2730123	-1399316	1130272	-269044
БАЛАНС	4687477	6881460	6110149	2193983	-771311	1422672

З таблиці 2.5 видно, що необоротні активи ПрАТ «Оболонь» у 2017 р. в порівнянні з 2016 р. збільшуються на 2078348 тис. грн, що свідчить про поліпшення майнового стану підприємства, а у 2018 р. у порівнянні з 2017 р. зменшуються на 212484 тис. грн, що є негативним явищем. У 2017 р. власний капітал підприємства

збільшився на 1155002 тис. грн, що свідчить про підвищення добробуту інвесторів та власників підприємства. Сума довгострокових зобов'язань підприємства у 2017 р. в порівнянні з 2016 р. збільшилася на 2438297 тис. грн, що з одного боку зменшує ризику втрати поточної ліквідності, але з іншого боку збільшує рівень процентних платежів. В цілому баланс має як позитивні ознаки, так і негативні.

Динаміка зміни суми зносу та первісної вартості основних засобів ПрАТ «Оболонь» зображено на рис. 2.5.

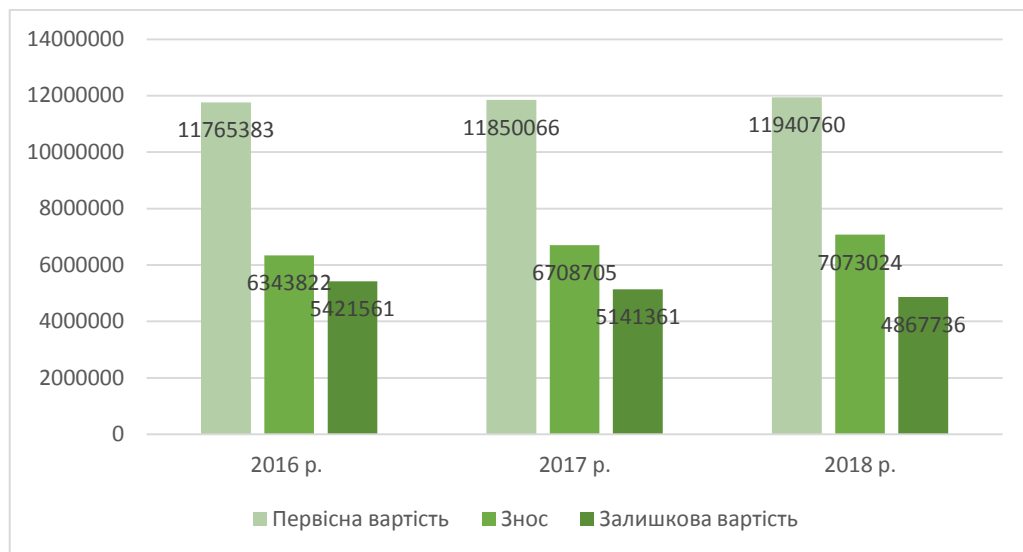

Рис. 2.5. Вартість основних засобів ПрАТ «Оболонь»

З рис. 2.5 видно, що первісна вартість основних засобів ПрАТ «Оболонь» збільшується з кожним роком (у 2017 р. – на 84683 тис. грн, а у 2018 р. – на 90694 тис. грн), так само як і знос (у 2017 р. – на 364883 тис. грн, а у 2018 р. – на 364319 тис. грн), збільшення вартості основних засобів може розцінюватися як підвищення виробничого потенціалу підприємства. Залишкова вартість основних засобів підприємства, навпаки, з кожним роком зменшується (у 2017 р. – на 280200 тис. грн., а у 2018 р. – на 273625 тис. грн.), що свідчить про зниження виробничого та збутового потенціалу підприємства.

Аналіз оборотних активів ПрАТ «Оболонь» представлено у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Аналіз оборотних активів ПрАТ «Оболонь» за 2016-2018 рр.

Назва показника	2016р.		2017р.		2018р.		Відхилення					
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	Абсолютне, тис. грн			Відносне, %		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Запаси:	895675	57,8	750563	45,1	719638	65,1	-145112	-30925	-176037	-16,2	-4,1	-19,7
-виробничі запаси	763809	49,3	0	0	0	0	-763809	0	-763809	-	-	-
-готова продукція	82543	5,3	0	0	0	0	-82543	0	-82543	-	-	-
-товари	8790	0,6	0	0	0	0	-8790	0	-8790	-	-	-
Дебіторська заборгованість	621562	40,1	851581	51,2	338771	30,6	230019	-512810	-282791	37	-60,2	-45,5
Грошові кошти та їх еквіваленти	9776	0,6	46172	2,8	16876	1,5	36396	-29296	7100	372,3	-63,4	72,6
Інші оборотні активи	19198	1,2	16455	1,0	30659	2,8	-2743	14204	11461	-14,3	86,3	59,7
Разом оборотних активів	1549136	100	1664771	100	1105944	100	115635	-558827	-443192	7,5	-33,6	-28,6

З таблиці 2.6 видно, що у 2017 р. в порівнянні з 2016 р. спостерігається приріст оборотних активів на 115635 тис. грн або на 7,5%, цей факт свідчить про підвищення потенціалу підприємства генерувати прибуток для власників, адже сума активів, що приймає участь у виробничому, інвестиційному та фінансовому процесі росте, а у 2018 р. у порівнянні з 2017 р. – скорочення на 558827 тис. грн або на 33,6%, що оцінюється негативно; та відбуваються зміни в структурі оборотних активів.

У 2017 р. та 2018 р. спостерігається зменшення запасів (виробничих запасів, готової продукції, товарів) (у 2017 р. – на 145112 тис. грн або на 16,2%, а у 2018 р. – на 30925 тис. грн або на 4,1%); цю тенденцію можна вважати негативною, оскільки процес зменшення запасів супроводжується зменшенням грошових коштів у 2018 р. на 29296 тис. грн або на 63,4% (що є свідченням зменшення частки власних джерел у фінансуванні виробничого процесу), а також скороченням дебіторської заборгованості у 2018 р. на 512810 тис. грн. або на 60,2% та свідчить про скорочення масштабів діяльності підприємства, недовантаження виробничої потужності, перебої у процесі виробництва, що в кінцевому підсумку негативно позначається на фінансовому стані ПрАТ «Оболонь». Скорочення питомої ваги дебіторської заборгованості, з одного боку, стримує збут продукції і послуг, але з іншого боку – позитивно впливає на фінансові витрати, адже немає необхідності залучати додаткові кошти для фінансування цього елемента активів, тобто така тенденція свідчить про зменшення ризиковості кредитної політики ПрАТ «Оболонь» в галузі продажів. Інші оборотні активи підприємства у 2017 р. в порівнянні з 2016 р. зменшилися на 2743 тис. грн або на 14,3%, а у 2018 р. в порівнянні з 2017 р. – зросли на 14204 тис. грн або на 86,3%.

Аналіз фінансових результатів діяльності ПрАТ «Оболонь» наведено у таблиці 2.7.

Таблиця 2.7

Аналіз фінансових результатів ПрАТ «Оболонь» за 2016-2018 рр.

Назва показника	2016р.	2017р.	2018р.	Відхилення (+/-)					
				Абсолютне, тис. грн			Відносне, %		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	4310214	4777539	5078764	467325	301225	768550	1,11	1,06	1,18
Податок на додану вартість	19610	17059	21134	-2551	4075	1524	0,87	1,24	1,08
Валовий прибуток	1019414	899066	786394	-120348	-112672	-233020	0,88	0,87	0,77
Інші операційні доходи	504984	88488	85301	-416496	-3187	-419683	0,18	0,96	0,17
Адміністративні витрати	(213263)	(296579)	(303955)	-83316	-90692	-181384	1,39	1,02	1,43
Витрати на збут	(833385)	(612349)	(675489)	39652	-23488	157896	0,73	1,10	0,81
Інші операційні витрати	(409965)	(29144)	(20451)	538717	547410	936924	0,07	0,70	0,05
Фінансовий результат від операційної діяльності	194380	49482	(128200)	-144898	-177682	-322580	0,25	-2,59	-0,66
Інші фінансові доходи	67076	97691	4259	30615	-93432	-62817	1,46	0,04	0,06
Інші доходи	222156	430848	(23505)	208692	-454353	-245661	1,94	-0,05	-0,11
Фінансові витрати	(309935)	(314744)	(275269)	-4809	39475	34666	1,02	0,87	0,89
Інші витрати	(353727)	(42861)	(6725)	310866	36136	347002	0,12	0,16	0,02
Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування	(183625)	220797	(325802)	404422	-546599	-142177	-1,20	-1,48	1,77
Податок на прибуток від звичайної діяльності	0	44217	0	44217	-44217	0	-	0,00	-
Прибуток від звичайної діяльності	0	0	0	0	0	0	-	-	-
Чистий прибуток/(збиток)	(183625)	176580	(365420)	360205	-542000	-181795	-0,96	-2,07	1,99

З таблиці 2.7 видно, що протягом 2018 р. у порівнянні з 2017 р. ПрАТ «Оболонь» зробило чистого прибутку на 542000 тис. грн менше, що є негативним явищем. Чистий дохід підприємства зріз протягом аналізованих років (у 2017 р. – на 467325 тис. грн; у 2018 р. – на 301225 тис. грн). Зростання чистого доходу відбулося на фоні зменшення валюти балансу, що свідчить про високу ефективність використання ресурсів, задіяних в обороті підприємства. Зростання чистого доходу від реалізації продукції перевищує зростання валюти балансу протягом досліджуваних років, що вказує на зростання ефективності виробничої діяльності підприємства.

Чистий прибуток ПрАТ «Оболонь» у 2018 р. в порівнянні з 2017 р. зменшився на 542000 тис. грн. Головною причиною зменшення чистого прибутку ПрАТ «Оболонь» є високі темпи зростання адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат (90692 тис. грн, 23488 тис. грн, 547410 тис. грн відповідно).

Що стосується неопераційної діяльності, то з таблиці видно, що протягом 2017 р. в порівнянні з 2016 р. спостерігається зростання неопераційних доходів і скорочення неопераційних витрат, а у 2018 р. у порівнянні з 2017 р. – навпаки. Але оскільки за величиною ці статті є незначними, порівняно з операційними доходами і витратами, то фінансовий результат звичайної діяльності є меншим за результат операційної діяльності. Таким чином, можна підсумувати, що причиною зменшення чистого прибутку ПрАТ «Оболонь» є високі темпи зростання невиробничих операційних витрат, а також негативний фінансовий результат неопераційної діяльності.

Отже, ПрАТ «Оболонь» є найбільшим національним виробником пива в Україні зі 100% українським капіталом. Підприємство є одним з трьох лідерів на ринку пива, де воно представлено шістьма пивним брендами усіх цінових категорій. Окрім міцних позицій на ринку пива, ПрАТ «Оболонь» активно зміцнює свої позиції і на ринку безалкогольних напоїв. Основними ринками збуту продукції підприємства

є Україна, Білорусь, Молдова та країни Прибалтії. Дослідивши фінансово-господарську діяльність ПрАТ «Оболонь», можна зробити висновок, що воно є збитковим підприємством. Про це свідчать результати операційної, фінансової та інвестиційної діяльності. Збиток означає втрату фінансових ресурсів підприємства, якщо збитки регулярні, з часом всі фінансові ресурси будуть витрачені та врешті-решт підприємство збанкрутує.

2.2. Аналіз фінансового стану ПрАТ «Оболонь»

Аналіз фінансового стану – це комплекс заходів щодо вивчення та аналізу результатів фінансово-господарської діяльності організацій, підприємств, фірм з метою визначення рівня ефективності використання основних фондів і оборотних коштів для реалізації програм (статутних завдань) організацій, установ, виявлення можливих недоліків, порушень, невикористаних резервів підвищення результативності діяльності [39].

Основними завданнями аналізу фінансового стану є: дослідження рентабельності та фінансової стійкості підприємства; дослідження ефективності використання майна (капіталу) підприємства, забезпечення підприємства власними оборотними коштами; об'єктивна оцінка динаміки та стану ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства; аналіз ділової активності підприємства та його становища на ринку цінних паперів; визначення ефективності використання фінансових ресурсів [46].

Показники майнового стану підприємства характеризують стан та структуру активів підприємства у сукупності з джерелами їх покриття. Ці показники можна розділити на дві групи: показники, що визначають стан основних засобів, та показники, що визначають стан оборотних коштів [2].

Проведемо аналіз майнового стану ПрАТ «Оболонь»:

Таблиця 2.8

Аналіз майнового стану ПрАТ «Оболонь» за 2016-2018 рр.

Назва показника	2016р.	2017р.	2018р.	Питома вага, %			Темп зростання, %		
				2016р.	2017р.	2018р.	2017/2016	2018/2017	2018/2016
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I. Необоротні активи									
Нематеріальні активи	22345	8337	6857	0,48	0,12	0,11	-0,63	-0,18	-0,69
Незавершені капітальні інвестиції	46493	48455	20201	0,99	0,7	0,33	0,04	-0,58	-0,57
Основні засоби	2906500	5141361	4867736	62,01	74,71	79,67	0,77	-0,05	0,67
Довгострокові фінансові інвестиції	145696	18522	109397	3,11	0,27	1,79	-0,87	4,91	-0,25
Дебіторська заборгованість	14	0	0	0	0	0	-1	-	-1
Відстрочені податкові активи	17293	0	0	0,37	0	0	-1	-	-1
Усього за розділом I	3138341	5216689	5004205	66,95	75,81	81,9	0,66	-0,04	0,59
II. Оборотні активи									
Запаси	895375	750563	719638	19,1	10,91	11,78	-0,16	-0,04	-0,2
Дебіторська заборгованість	621562	851581	338771	13,26	12,38	5,54	0,37	-0,6	-0,45
Грошові кошти та їх еквіваленти	9776	46172	16876	0,21	0,67	0,28	3,72	-0,63	0,73
Інші оборотні активи	19198	16455	30659	0,41	0,24	0,5	-0,14	0,86	0,6
Усього за розділом II	1549136	1664771	1105944	33,05	24,19	18,1	0,07	-0,34	-0,29
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	0	0	0	0	0	0	-	-	-
Всього майна	4687477	6881460	6110149	100	100	100	0,47	-0,11	0,3

З таблиці 2.8 випливає, що загальна сума майна ПрАТ «Оболонь» протягом 2017 р. у порівнянні з 2016 р. становила 6881460 тис. грн та збільшилася на 2193983 тис. грн або на 0,47%, а протягом 2018 р. у порівнянні з 2017 р. становила 6110149 тис. грн та скоротилася на 771311 тис. грн або на 0,11%. Це скорочення відбулося головним чином за рахунок зменшення абсолютної величини необоротних активів у 2018 р. на 212484 тис. грн або на 0,04%. Скорочення необоротних активів у 2018 р. сталося за рахунок зменшення залишкової вартості основних засобів (273625 тис. грн або на 0,05%), що є негативним явищем, оскільки може свідчити про недостатнє їх оновлення. Зменшення відстрочених податкових активів у 2017 р. в порівнянні з 2016 р. на 17293 тис. грн або на 1% можна вважати позитивною динамікою.

Оборотні активи ПрАТ «Оболонь» у 2017 р. в порівнянні з 2016 р. становили 1664771 тис. грн та збільшилися на 0,07%, а у 2018 р. в порівнянні з 2017 р. становили 1105944 тис. грн та зменшилися на 0,34%. Серед оборотних активів у 2018 р. спостерігається зменшення запасів, грошових коштів та їх еквівалентів, що є негативним явищем для підприємства. Скорочення дебіторської заборгованості у 2018 р. в порівнянні з 2017 р. на 512810 тис. грн або на 0,6% можна вважати позитивним явищем за умови зростання доходів підприємства.

Аналіз майнового стану ПрАТ «Оболонь» свідчить про те, що в структурі майна підприємства переважають необоротні активи (2016 р. – 66,95%; 2017 р. – 75,81%; 2018 р. – 81,9%), решта припадає на оборотні активи (2016 р. – 33,05%; 2017 р. – 24,19%; 2018 р. – 18,1%). Найбільш важливим елементом необоротних активів були основні засоби (2016 р. – 62,01%; 2017 р. – 74,71%; 2018 р. – 79,67%). Найбільш важливими елементами оборотних активів були запаси (2016 р. – 19,1%; 2017 р. – 10,91%; 2018 р. – 11,78%) та дебіторська заборгованість (2016 р. – 13,26%; 2017 р. – 12,38%; 2018 р. – 5,54%).

У таблиці 2.9 надається аналіз ефективності використання майна підприємства:

Таблиця 2.9

Аналіз показників майнового стану ПрАТ «Оболонь» за 2016-2018 рр.

Назва показника	2016р.	2017р.	2018р.	Відхилення (+/-)		
				2017-2016	2018-2017	2018-2016
1	2	3	4	5	6	7
Частка активної частини основних засобів	40,16	66,67	66,29	26,51	-0,38	26,13
Коефіцієнт накопичення зносу	0,54	0,57	0,59	0,03	0,02	0,05
Коефіцієнт придатності	0,55	0,43	0,41	-0,12	-0,02	-0,14
Рентабельність основних засобів	0,46	0,26	0,16	-0,2	-0,1	-0,3
Індекс постійного активу	2,36	2,09	2,4	-0,27	0,31	0,04
Коефіцієнт реальної вартості майна	0,95	0,86	0,91	-0,09	0,05	-0,04
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів	0,81	0,75	0,8	-0,06	0,05	-0,01
Коефіцієнт мобільності	0,22	0,32	0,22	0,1	-0,1	0
Фондомісткість	1,27	1,05	0,98	-0,22	-0,07	-0,29
Фондоозброєність	781,0	2029,77	2012,28	1248,77	-17,49	1231,28
Фондовіддача	0,79	0,95	1,01	0,16	0,06	0,22

З таблиці 2.9 видно, що частка активної частини основних засобів ПрАТ «Оболонь» у 2017 р. в порівнянні з 2016 р. збільшилася на 26,51 п. п. та становила 66,67%, що є негативним явищем, а вже у 2018 р. в порівнянні з 2017 р. – зменшилася на 0,38 п. п. і становила 66,29%, що є позитивним явищем. Коефіцієнт накопичення зносу свідчить про ступінь фізичного старіння основних засобів, протягом всіх досліджуваних років він має тенденцію до зростання. Коефіцієнт реальної вартості майна протягом 2016-2018 рр. є вищим за 0,5, що свідчить про забезпеченість виробничого процесу ПрАТ «Оболонь» засобами виробництва. Коефіцієнт мобільності у 2017 р. в порівнянні з 2016 р. збільшився на 0,1, а вже у 2018 р. в порівнянні з 2017 р. – зменшився на 0,1.

Найвища фондомісткість спостерігалася у 2016 р., тобто частка вартості основних засобів у складі вартості виробленої продукції була найвищою, а саме 1,27 грн вартості основних засобів на 1 грн виробленої продукції, у 2017 р. – 1,05 грн, а у 2018 р. – 0,98 грн. Збільшення фондоозброєності пов'язане зі зменшенням

середньооблікової чисельності робітників ПрАТ «Оболонь» з 2830 до 2602 осіб у 2017 р. та з 2602 до 2487 осіб у 2018 р.

Ліквідність – це здатність підприємства погашати свої короткострокові зобов'язання шляхом перетворення активів у грошові кошти. Ліквідність розглядають з двох позицій: 1) як час, необхідний для продажу активу; 2) як суму, отриману від продажу активу [2].

Таблиця 2.10

Показники ліквідності ПрАТ «Оболонь» за 2016-2018 рр.

Назва показника	2016р.	2017р.	2018р.	Відхилення (+/-)			Нормат. Знач.
				2017-2016	2018-2017	2018-2016	
1	2	3	4	5	6	7	8
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,003	0,03	0,01	0,027	-0,02	0,007	0,2-0,35
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,21	0,56	0,13	0,35	-0,43	-0,08	0,8-1
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,52	1,04	0,41	0,52	-0,64	-0,11	1,5-2
Коефіцієнт критичної ліквідності	0,1	0,57	0,14	0,47	-0,43	0,04	0,8-1
Коефіцієнт мобільності активів	0,22	0,32	0,22	0,1	-0,1	0	-
Коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості	4,15	2,79	5,01	-1,36	2,22	0,86	-

Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує, яку частину короткострокової заборгованості підприємство може погасити в поточний момент або найближчим часом. У 2016 р. ПрАТ «Оболонь» на 3% змогло погасити всі свої короткострокові борги, у 2017 р. – на 30% та у 2018 р. – на 10%, що не відповідає нормативним значенням, платоспроможність вважається недостатньою.

Коефіцієнт швидкої ліквідності допомагає оцінити можливість погашення підприємством короткострокових зобов'язань у випадку його критичного стану. У 2016 р. даний коефіцієнт ПрАТ «Оболонь» становив 0,21, у 2017 р. – 0,56 та у 2018 р. – 0,13, що не відповідає нормативним значенням.

Коефіцієнт поточної ліквідності вимірює загальну ліквідність і показує, наскільки поточні зобов'язання забезпечуються поточними активами, тобто скільки грошових одиниць поточних активів припадає на одну грошову одиницю поточних

зобов'язань. У 2016 р. та 2018 р. цей коефіцієнт був менший за 1 (0,52 та 0,41 відповідно), що свідчить про те, що загальної величини оборотних активів ПрАТ «Оболонь» недостатньо для погашення всіх поточних зобов'язань.

Коефіцієнт критичної ліквідності показує на скільки можливо буде погасити поточні зобов'язання, якщо положення на підприємстві стане дійсно критичним. У 2016 р. даний коефіцієнт ПрАТ «Оболонь» становив 0,1, у 2017 р. – 0,57 та у 2018 р. – 0,14, що не відповідає нормативним значенням.

З таблиці 2.10 можна зробити висновок, що показники ліквідності ПрАТ «Оболонь» протягом аналізованого періоду демонструють негативну динаміку. До того ж, усі вони є нижчими за нормативні значення, що є свідченням недостатньої платоспроможності підприємства в короткостроковому періоді. Позитивна динаміка спостерігається лише у 2017 році, коли відбулося зростання всіх показників ліквідності. У цілому можна сказати, що підприємство є платоспроможним, але недостатньо ліквідним.

Рентабельність – це інтегральний показник, який відображає ефективність роботи підприємства, що спрямоване на отримання прибутку за короткий термін і який вказує на якість управлінських рішень, пов'язаних з фінансовою, операційною та інвестиційною діяльністю підприємства [2].

Таблиця 2.11

Показники рентабельності ПрАТ «Оболонь» за 2016-2018 рр.

Назва показника	2016р.	2017р.	2018р.	Відхилення (+/-)		
				2017-2016	2018-2017	2018-2016
1	2	3	4	5	6	7
Рентабельність продукції за валовим прибутком	-0,48	-0,39	-0,18	0,09	0,21	0,51
Валова рентабельність продажу	0,33	0,28	0,16	-0,04	-0,04	-0,17
Рентабельність активів	0,28	0,03	-0,06	-0,25	-0,09	-0,34
Рентабельність власного капіталу	0,97	0,07	-0,18	-0,9	-0,25	-1,15
Рентабельність виробництва за операційним прибутком	0,06	0,01	0,0	-0,05	-0,01	-0,06

З таблиці 2.11 видно, що ефективність діяльності ПрАТ «Оболонь» протягом аналізованого періоду знизилася. Про це свідчить зниження усіх показників рентабельності, крім тих, що розраховані за валовим прибутком. Рентабельність продукції за валовим прибутком ПрАТ «Оболонь» за аналізований період дорівнювала від'ємному значенню, що свідчить про те, що на 1 гривню собівартості реалізованої продукції не було отримано валового прибутку, тобто діяльність була збитковою. Валова рентабельність продажу свідчить про зниження ефективності продажу продукції ПрАТ «Оболонь». Загалом, всі показники рентабельності мають негативну динаміку, що свідчить про зниження інвестиційної привабливості підприємства та зменшення добробуту власників. Це дає змогу стверджувати про недостатню привабливість вкладання коштів у дане підприємство порівняно з альтернативними джерелами інвестування на ринку. Таким чином, оцінка динаміки показників рентабельності підприємства свідчить про зниження прибутковості ПрАТ «Оболонь» в досліджуваних роках.

Аналіз фінансової стійкості підприємства – одна з найважливіших характеристик його діяльності та фінансово-економічного добробуту. Вона характеризує результат його поточного, інвестиційного та фінансового розвитку, містить необхідну інформацію для інвесторів та відображає здатність підприємства погашати свої борги та зобов'язання та збільшувати економічний потенціал [2].

Таблиця 2.12

Показники фінансової стійкості ПрАТ «Оболонь» за 2016-2018 рр.

Назва показника	2016р.	2017р.	2018р.	Відхилення (+/-)		
				2017-2016	2018-2017	2018-2016
1	2	3	4	5	6	7
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,4	0,57	0,52	0,17	0,05	0,12
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,36	0,77	0,55	0,41	0,22	0,19
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,29	0,36	0,34	0,07	0,02	0,05
Коефіцієнт фінансової залежності	0,71	0,64	0,66	0,07	0,02	0,05
Коефіцієнт фінансового ризику	2,5	1,76	1,93	0,74	0,17	0,57

З таблиці 2.12 видно, що структура капіталу в цілому покращилася, хоча ПрАТ «Оболонь» має вищий середнього рівень залежності від кредиторів. Так, позитивна динаміка коефіцієнтів фінансової стійкості (2018-2016 рр.) свідчить про підвищення цієї характеристики підприємства, але значення показника свідчить про переважання позикового капіталу в структурі пасивів. Зростання коефіцієнтів фінансової стабільності та автономії свідчить про збільшення незалежності підприємства, яке сталося за рахунок власного капіталу.

Значення коефіцієнта автономії свідчить про те, що у 2016 році власний капітал ПрАТ «Оболонь» становив 28,6% від загального капіталу, у 2017 році – 36,3%, а у 2018 році – 34,1%. Це значення нижче рекомендованого нормативу, але в цілому зростання перших трьох коефіцієнтів є позитивним явищем. Коефіцієнти фінансового ризику і фінансової залежності відповідно скоротилися протягом періоду, що вказує на зменшення фінансового ризику неплатоспроможності внаслідок зменшення ступеня залежності від кредиторів.

Таблиця 2.13

**Визначення типу фінансової стійкості ПрАТ «Оболонь»
за 2016-2018 рр.**

Назва показника	2016р.	2017р.	2018р.	Відхилення (+/-)		
				2017-2016	2018-2017	2018-2016
1	2	3	4	5	6	7
Власний оборотний капітал	-3156439	-2721207	-2921657	435232	-200450	234782
Робочий капітал	-1919539	64920	-1624179	1984459	-1689099	295360
Коефіцієнт фінансового левериджу	0,53	1,12	0,62	0,59	-0,5	0,09
Надлишок або нестача власних оборотних коштів	-4038226	-3471770	-3641295	566456	-169525	396931
Надлишок або нестача робочого капіталу	-2801326	-685643	-2343817	2115683	-1658174	457509
Тип фінансової стійкості	не стійкий	не стійкий	не стійкий	-	-	-

З таблиці 2.13 видно, що протягом 2016-2018 рр. величина власного оборотного капіталу ПрАТ «Оболонь» набуває від'ємного значення, що є негативним явище та свідчить про переважання позикових коштів над власними. Робочий капітал підприємства у 2016 р. та 2018 р. також є від'ємним (-1919539 тис. грн та -1624179 тис. грн відповідно), лише у 2017 р. він набуває додатного значення і становить 64920 тис. грн, що є позитивним явищем. Можна зробити висновок, що ПрАТ «Оболонь» не вистачає власного оборотного капіталу та робочого капіталу для фінансування загальної величини запасів і витрат. Повністю всі запаси і витрати покриваються лише загальною величиною джерел фінансування, що вказує на нестійкий фінансовий стан.

Ділова активність в широкому розумінні – це весь комплекс зусиль, що спрямовує підприємство на ринках продукції, праці, капіталу. Тобто, це виробнича та комерційна діяльність підприємства. Ділова активність підприємства з фінансової точки зору проявляється насамперед у швидкості обороту його засобів. Аналіз її полягає у досліджуванні рівнів і динаміки різнобічних фінансових коефіцієнтів оборненості, які є відносними показниками фінансових результатів діяльності господарюючого суб'єкта [2].

Таблиця 2.14

**Аналіз ділової активності ПрАТ «Оболонь» (щодо використання активів)
за 2016-2018 рр.**

Назва показника	2016р.	2017р.	2018р.	Відхилення (+/-)		
				2017-2016	2018-2017	2018-2016
1	2	3	4	5	6	7
Коефіцієнт загальної оборотності капіталу (K_{oA}), оборотів	0,89	0,86	0,78	-0,04	-0,08	-0,11
Період обороту загального капіталу (T_{oA}), днів	409	425	467	16	42	58
Коефіцієнт оборотності оборотних (мобільних) засобів (K_{oM3}), оборотів	2,33	3,09	3,67	0,76	0,58	1,34
Тривалість одного обороту мобільних засобів (T_{oM3}), днів	157	118	99	-39	-19	-58

Продовження табл. 2.14

1	2	3	4	5	6	7
Коефіцієнт оборотності матеріальних оборотних засобів (запасів) (К _{оз}), оборотів	3,93	6,03	5,84	2,1	-0,19	1,91
Період одного обороту матеріальних оборотних засобів (Т _{оз}), днів	93	60	62	-33	-2	-31
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (К _{одз}), оборотів	6,1	6,74	8,53	0,64	1,79	2,43
Тривалість одного обороту дебіторської заборгованості (Т _{одз}), днів	59	54	42	-5	-12	-17
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості (К _{окз}), оборотів	2,11	5,53	4,62	3,42	-0,91	2,51
Тривалість одного обороту кредиторської заборгованості (Т _{окз}), днів	173	66	79	-107	13	-94
Коефіцієнт оборотності грошових коштів (К _{огк}), оборотів	133,08	177,42	161,11	44,34	-16,31	28,03
Тривалість одного обороту грошових коштів (Т _{огк}), днів	2	2	2	0	0	0
Фондовіддача (Фв)	1,12	0,95	1,02	-0,17	0,07	-0,1

Проаналізувавши ділову активність ПрАТ «Оболонь» (щодо використання активів) за 2016-2018 роки, можна зробити наступні висновки. Коефіцієнт загальної оборотності капіталу має негативну динаміку, у 2017 р. в порівнянні з 2016 р. показник зменшився на 0,04 обертів, а у 2018 р. в порівнянні з 2017 р. – на 0,08 обертів, що свідчить про уповільнення кругообігу засобів підприємства. Даний коефіцієнт не перевищує 1 лише у всіх досліджуваних роках, що може говорити про не достатню інтенсивність обертання майна в доході. Період обороту загального капіталу у 2017 р. в порівнянні з 2016 р. зріс на 16 днів, а у 2018 р. в порівнянні з 2017 р. зріс на 42 дні, це є негативною ознакою і свідчить про уповільнення швидкості обертання загального майна в доходах підприємства.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості у 2017 р. в порівнянні з 2016 р. збільшився на 0,64 обертів, а у 2018 р. в порівнянні з 2017 р. – на 1,79 обертів. Зростання коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості означає збільшення швидкості сплати заборгованості підприємству, зменшення продажу в

кредит. В 2018 р. у порівнянні з 2016 р. знизилася тривалість одного обороту дебіторської заборгованості на 17 днів, що оцінюється позитивно.

Коефіцієнт обертання кредиторської заборгованості у 2017 р. в порівнянні з 2016 р. мав тенденцію до зростання на 3,42 оберти, що свідчить про підвищення швидкості сплати заборгованості ПрАТ «Оболонь».

Підприємство має досить високі показники оборотності грошових коштів, що є позитивним явищем, оскільки кошти не осідають на рахунках, а перевтілюються в матеріальну форму. Негативним явищем можна назвати низьку швидкість обертання запасів ПрАТ «Оболонь», причиною чого є повільна реалізація товарів і готової продукції.

Таблиця 2.15

**Аналіз ділової активності ПрАТ «Оболонь» (щодо пасивів)
за 2016-2018 рр.**

Назва показника	2016р.	2017р.	2018р.	Відхилення (+/-)		
				2017-2016	2018-2017	2018-2016
1	2	3	4	5	6	7
Коефіцієнт оберненості власного капіталу (К _{ВК}), обертів	5,13	2,59	2,44	-2,54	-0,15	-2,69
Період окупності власного капіталу (Т _{ВК}), днів	71	141	149	70	8	78
Коефіцієнт оберненості інвестованого капіталу (К _{ІК}), обертів	0,98	0,87	0,97	-0,11	0,1	-0,01
Період окупності інвестованого капіталу (Т _{ІК}), днів	374	419	377	45	-42	3
Коефіцієнт обертання робочого капіталу (К _{РК}), обертів	-2,31	-7,17	1,43	-4,86	8,6	3,74
Період обертання робочого капіталу (Т _{РК}), днів	-158	-50	255	108	305	413

Аналіз таблиці показує, що коефіцієнт оберненості власного капіталу у 2017 р. в порівнянні з 2016 р. зменшився на 2,54 оберти, а у 2018 р. в порівнянні з 2017 р. – на 0,15 обертів, що свідчить про погіршення ділової активності в розрізі пасивів. Даний показник є занадто великим порівняно з іншими показниками оборотності,

що означає значне перевищення рівня продажів над вкладеним капіталом, що веде до зростання кредитних ресурсів і можливості досягнення тієї межі, коли власники можуть втрачати контроль над бізнесом. Зростання всіх періодів окупності ПрАТ «Оболонь» є негативним явищем і свідчить про скорочення інтенсивності та швидкості використання капіталу, залученого в підприємство, скорочення ефективності використання капіталу. У цілому можна зробити висновок про скорочення ділової активності ПрАТ «Оболонь» в розрізі пасивів протягом досліджуваного періоду.

2.3. Оцінка інвестиційної привабливості ПрАТ «Оболонь»

Оцінка інвестиційної привабливості – це процес, у ході якого потенційний інвестор може прийняти остаточне рішення про доцільність укладення коштів у дане підприємство, враховуючи надійність цього об'єкта інвестування та можливість отримання максимального прибутку. Стабільність його функціонування, можливості розширення, виходу на нові ринки і зміцнення вже наявних позицій, залежать від того, наскільки цікаве підприємство потенційним інвесторам [35].

Оцінюючи інвестиційну привабливість, слід враховувати галузеву приналежність підприємства. Це пов'язано із впливом виробничих особливостей на фінансовий та інвестиційний цикл підприємства, ресурсний потенціал і джерела фінансування. Виробництво пива в Україні у 2018 р. зросло на 2,5% у порівнянні з 2017 р. – до 180,7 млн дал. У 2019 р. та 2020 р. експерти прогнозують стабілізацію ринку. За їх словами, українці досягли свого піку в споживанні пива на душу населення. Це пов'язано з декількома факторами, що характеризують різні цільові групи: перехід на дешевий «градус» (тіньові горілчані вироби), тенденція здорового способу життя та утримання від алкоголю, а також інтерес до споживання пива, що викликаний цікавими новинками цієї категорії.

Визначимо інвестиційну привабливість підприємства на основі рейтингової оцінки. Основним джерелом інформації згідно із Положенням «Про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації» є бухгалтерська (фінансова) звітність ПрАТ «Оболонь» за 2016-2018 рр.

Таблиця 2.16

Показники для визначення інвестиційної привабливості ПрАТ «Оболонь» на основі рейтингової оцінки за 2016-2018 рр.

Назва показника	Нормативне значення	Розрахункове значення			Бали за відповідність
		2016 р.	2017 р.	2018 р.	
1	2	3	4	5	6
I. Оцінка майнового стану підприємства					
Фондомісткість	Зменшення	1,27	1,05	0,98	1
Фондоозброєність	Збільшення	781,0	2029,77	2012,28	0
Коефіцієнт зносу ОЗ	Зменшення	0,54	0,57	0,59	0
Коефіцієнт оновлення ОЗ	Збільшення	0,29	0,007	0,008	0
Коефіцієнт придатності ОЗ	Збільшення	0,55	0,43	0,41	0
Фондовіддача	Збільшення	0,79	0,95	1,01	1
Рентабельність ОЗ	Збільшення	0,46	0,26	0,16	0
II. Оцінка фінансових результатів діяльності підприємства					
Чистий прибуток	> 0	(183625)	176580	(365420)	0
	Збільшення				0
III. Оцінка ліквідності підприємства					
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2-0,35	0,003	0,03	0,01	0
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,7-1,5	0,21	0,56	0,13	0
Коефіцієнт поточної ліквідності	1-2,5	0,52	1,04	0,41	0
Коефіцієнт критичної ліквідності	0,7-1,5	0,1	0,57	0,14	0
IV. Оцінка платоспроможності підприємства					
Коефіцієнт автономії	> 0,5	0,29	0,36	0,34	0
Коефіцієнт фінансування	< 1	0,53	0,77	0,55	0
	Зменшення				1
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними запасами	> 0,1	-2,65	-1,63	-2,64	0
Коефіцієнт маневреності робочого капіталу	> 0,5	-0,54	0,01	-0,48	0
	Збільшення				0
Коефіцієнт маневреності власних засобів	> 0	-1,36	-1,09	-1,4	0
	Збільшення				0
V. Оцінка ділової активності підприємства					
Коефіцієнт оборотності активів	Збільшення	3,62	2,98	4,59	1
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Збільшення	2,11	5,53	4,62	0

Продовження табл. 2.16

1	2	3	4	5	6
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Збільшення	6,1	6,74	8,53	1
Строк погашення дебіторської заборгованості, днів	Зменшення	59	54	42	1
Строк погашення кредиторської заборгованості, днів	Зменшення	173	66	79	0
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	Збільшення	3,93	6,03	5,84	0
Коефіцієнт оборотності основних засобів	Збільшення	0,79	0,95	1,01	1
Коефіцієнт оборотного капіталу	Збільшення	0,89	0,86	0,78	0
VI. Оцінка рентабельності підприємства					
Коефіцієнт рентабельності активів	> 0	0,28	0,03	-0,06	0
	Збільшення				0
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	> 0	0,97	0,07	-0,18	0
	Збільшення				0
Коефіцієнт рентабельності виробництва	> 0	0,06	0,01	0,0	1
	Збільшення				0
Коефіцієнт рентабельності продукції	> 0	-0,48	-0,39	-0,18	0
	Збільшення				1
Усього Б_ф					9

Визначимо відсоток дотримання нормативів за показниками фінансового стану ПрАТ «Оболонь»:

$$O_{\text{фс}} = \frac{B_{\text{ф}}}{B_{\text{макс}}} \times 100\% = \frac{9}{37} \times 100\% = 24\%.$$

Отже, можна зробити висновок, що ПрАТ «Оболонь» має незадовільну оцінку фінансового стану (24%), що свідчить про ненадійність підприємства, недостатній рівень платоспроможності, наявність стійкої заборгованості за платежами, негативні тенденції у виробництві та високий рівень ризику. Отримані результати свідчать, що досліджуване підприємство не є інвестиційно привабливим.

Проведемо оцінку інвестиційної привабливості ПрАТ «Оболонь», використовуючи алгоритм оцінки фінансового стану підприємства на основі визначення абсолютної величини розрахункового значення інтегрального показника.

Вихідними елементами алгоритму, що буде розглянутий нижче, є припущення:

– об’єкт дослідження ПрАТ «Оболонь»;

– створено набір цільових показників, які згруповано в чотири групи за чотирма напрямками дослідження з метою спрощення математичної обробки інформації, таблиця 2.17.

Таблиця 2.17

Сукупність цільових показників розрахунку інтегрального показника

		Напрямки дослідження			
		<i>Ліквідність</i>	<i>Рентабельність</i>	<i>Ділова активність</i>	<i>Фінансова стійкість</i>
Цільові показники	<i>Перша група</i>	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Рентабельність підприємства, %	Загальне обертання капіталу	Коефіцієнт автономії
	<i>Друга група</i>	Коефіцієнт швидкої ліквідності	Рентабельність продажу, %	Середній строк обертання кредиторської заборгованості, днів	Коефіцієнт структури залученого капіталу
	<i>Третя група</i>	Коефіцієнт покриття загальний	Рентабельність основної діяльності, %	Середній строк обертання дебіторської заборгованості, днів	Співвідношення позикових та власних коштів
	<i>Четверта група</i>	Частка власних оборотних коштів у покритті запасів	Період окупності власного капіталу, років	Обертання власного капіталу	Коефіцієнт маневреності власних коштів

Формою розрахунку інтегрального показника визначено:

– зважування на основі відносної ваги цільового показника;

– вага першої групи показників становить 40%, другої, третьої та четвертої – по 20%, для напрямків дослідження вага цільових показників ліквідності становить 34%, інші напрямки досліджень рівноцінні.

Сформуємо матрицю вхідних значень цільових показників $\overline{P_{in}}$ ПрАТ «Оболонь» за 2016-2018 рр.

Таблиця 2.18

**Матриця вхідних значень цільових показників $\overline{P_{in}}$
ПрАТ «Оболонь» за 2016-2018 рр.**

2016 р.			
0,003	0,28	0,65	0,29
0,21	0,33	173	0,28
0,38	0,06	59	1,87
-2,18	-3,74	1,86	-1,36
2017 р.			
0,03	0,03	0,72	0,36
0,56	0,28	66	0,64
1,04	0,01	54	1,76
0,09	13,63	1,99	-1,09
2018 р.			
0,01	-0,06	0,83	0,34
0,13	0,16	79	0,32
4,09	0,0	42	1,93
-2,26	-6,26	2,44	-1,4

Матрицю оптимальних значень цільових показників $\overline{P_{opt}}$ подано у таблиці 2.19.

Таблиця 2.19

**Матриця оптимальних значень цільових показників $\overline{P_{opt}}$
ПрАТ «Оболонь» за 2018 р.**

0,2	20	1,5	0,4
0,8	30	70	0,5
2,0	25	60	1,5
1,0	1,2	4	0,5

На основі матриць $\overline{P_{in}}$ та $\overline{P_{opt}}$ сформуємо матрицю $\overline{P_{in}^*}$, що відображає рівень відповідності фактичних значень цільових показників їх оптимальним значенням. Елемент нової матриці дорівнює відношенню фактичного значення цільового показника до його оптимального значення або 1, якщо таке розрахункове значення цільового показника краще за оптимальне.

$$[\overline{P_{in}^*}]_{ij} = [\overline{P_{in}}]_{ij} / [\overline{P_{opt}}]_{ij}, \text{ коли } [\overline{P_{in}}]_{ij} / [\overline{P_{opt}}]_{ij} \leq 1$$

$$1, \text{ коли } [\overline{P_{in}}]_{ij} / [\overline{P_{opt}}]_{ij} > 1 \quad (2.1)$$

Для показників, позитивна тенденція яких проявляється у зменшенні абсолютного значення показника застосовується така нормалізуюча функція.

$$[\overline{P_{in}^*}]_{ij} = [\overline{P_{in}}]_{ij} / [\overline{P_{opt}}]_{ij}, \text{ коли } [\overline{P_{in}}]_{ij} / [\overline{P_{opt}}]_{ij} \geq 1$$

$$1, \text{ коли } [\overline{P_{in}}]_{ij} / [\overline{P_{opt}}]_{ij} < 1 \quad (2.2)$$

Здійснивши необхідні розрахунки за формулами 2.1 та 2.2, отримано матрицю нормалізованих цільових показників.

Таблиця 2.20

**Матриця нормалізованих цільових показників $\overline{P_{in}^*}$
ПрАТ «Оболонь» за 2016-2018 рр.**

2016 р.			
0,015	0,014	0,43	0,72
0,26	0,011	2,47	0,56
0,19	0,002	1,00	1,25
1,00	3,12	0,46	1,00
2017 р.			
0,15	0,002	0,48	0,90
0,70	0,009	1,00	1,00
0,52	0,001	1,00	1,17
0,09	11,36	0,50	1,00
2018 р.			
0,05	0,003	0,55	0,85
0,16	0,005	1,13	0,64
1,00	0,00	1,00	1,29
1,00	5,22	0,61	1,00

На основі нормалізованих цільових показників визначено абсолютне значення інтегрального показника цільової функції комплексного фінансового аналізу.

$$Z_1 = \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n W_{ij} \times [\overline{P_{in}^*}]_{ij} \quad (2.3)$$

де W_{ij} – вага окремого цільового показника, що розраховується відповідно до визначеної ваги напрямків дослідження та груп цільових показників, таблиця 2.21.

Таблиця 2.21

Розрахунок ваги цільових показників ($W_{ij}=W_i \times W_j$)

Цільові показники		Напрямки дослідження			
		Ліквідність $w_j=0,34$	Рентабельність $w_j=0,22$	Ділова активність $w_j=0,22$	Фінансова стійкість $w_j=0,22$
Перша група	$w_i=0,4$	0,136	0,088	0,088	0,088
Друга група	$w_i=0,2$	0,068	0,044	0,044	0,044
Третя група	$w_i=0,2$	0,068	0,044	0,044	0,044
Четверта група	$w_i=0,2$	0,068	0,044	0,044	0,044

Відповідно до таблиці 2.21 та формули 2.3 значення інтегрального показника ПрАТ «Оболонь» по роках становить:

$$2016 \text{ рік: } Z_1=0,6375 \quad 2017 \text{ рік: } Z_2=0,9809 \quad 2018 \text{ рік: } Z_3=0,7565$$

Отримані результати розрахунку інтегрального показника є меншими за 1, що свідчить про порівняно низьке дотримання критеріїв організації фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Оболонь» за 2016-2018 рр., тобто підприємство не можна вважати інвестиційно привабливим.

Для оцінки інвестиційної привабливості ПрАТ «Оболонь» визначимо імовірність банкрутства підприємства.

Оцінка імовірності банкрутства ПрАТ «Оболонь» за п'ятифакторною Z-моделлю Е. Альтмана за 2016-2018 рр. наведена в таблиці 2.22.

Таблиця 2.22

Оцінка банкрутства за моделлю Е. Альтмана ПрАТ «Оболонь» за 2016-2018 рр.

	2016 р.	2017 р.	2018 р.
1	2	3	4
A – робочий капітал/загальна вартість активів	0,18	0,24	0,18
B – чистий прибуток/загальна вартість активів	-0,13	0,03	-0,06
C – чистий доход/загальна вартість активів	0,65	0,72	0,83
D – ринкова капіталізація підприємства/сума заборгованості	0,53	0,57	0,52
E – обсяг продажу/загальна вартість активів	0,65	0,72	0,83
Z (інтегральний показник рівня загрози банкрутства)	3,147	3,768	4,013

На основі показників таблиці 2.22, інтегральний показник рівня загрози банкрутства (Z) за моделлю Альтмана ПрАТ «Оболонь» впродовж 2016-2018 рр. є високим ($Z \geq 3,00$), відповідно рівень загрози банкрутства підприємства є дуже низьким.

Оцінка імовірності банкрутства ПрАТ «Оболонь» за моделлю Спрінгейта за 2016-2018 рр. наведена в таблиці 2.23.

Таблиця 2.23

Оцінка банкрутства за моделлю Спрінгейта ПрАТ «Оболонь» за 2016-2018 рр.

	2016 р.	2017 р.	2018 р.
1	2	3	4
x_1 – робочий капітал/загальна вартість активів	0,18	0,24	0,18
x_2 –прибуток до сплати податків та відсотків/загальна вартість активів	-0,14	0,03	-0,05
x_3 – прибуток до сплати податків/короткострокова заборгованість	-0,29	0,14	-0,12
x_4 – обсяг продажу/загальна вартість активів	0,65	0,72	0,83
Z (інтегральний показник рівня загрози банкрутства)	-0,1758	0,7197	0,2847

На основі показників таблиці 2.23, інтегральний показник рівня загрози банкрутства (Z) за моделлю Спрінгейта ПрАТ «Оболонь» впродовж 2016-2018 рр. є меншим за $Z < 0,862$, що свідчить про те, що підприємство може бути віднесено до потенційних банкрутів.

Оцінка імовірності банкрутства ПрАТ «Оболонь» за моделлю Лису за 2016-2018 рр. наведена в таблиці 2.24.

Таблиця 2.24

Оцінка банкрутства за моделлю Лису ПрАТ «Оболонь» за 2016-2018 рр.

	2016 р.	2017 р.	2018 р.
1	2	3	4
x_1 – оборотні активи/загальна вартість активів	0,18	0,24	0,18
x_2 –прибуток від реалізації/загальна вартість активів	0,15	0,20	0,13
x_3 – нерозподілений прибуток/загальна вартість активів	-0,13	-0,07	-0,12
x_4 – власний капітал/залучений капітал	0,53	0,57	0,52
Z (інтегральний показник рівня загрози банкрутства)	0,0183	0,03	0,017

На основі показників таблиці 2.24, інтегральний показник рівня загрози банкрутства (Z) за моделлю Лису ПрАТ «Оболонь» впродовж 2016-2018 рр. є меншим за $Z < 0,037$, що свідчить про те, що підприємству загрожує банкрутство.

Оцінка імовірності банкрутства ПрАТ «Оболонь» за моделлю О. О. Терещенка, яка базується на застосуванні методології дискримінантного аналізу на основі фінансових показників підприємства, за 2016-2018 рр. наведена в таблиці 2.25.

Таблиця 2.25

**Оцінка банкрутства за моделлю О. О. Терещенка
ПрАТ «Оболонь» за 2016-2018 рр.**

	2016 р.	2017 р.	2018 р.
1	2	3	4
x_1 – Cash-Flow/зобов'язання	0,07	0,42	0,18
x_2 – валюта балансу/зобов'язання	1,53	1,57	1,52
x_3 – прибуток/валюта балансу	-0,13	0,03	-0,06
x_4 – прибуток/виручка від реалізації	-0,20	0,04	-0,07
x_5 – виробничі запаси/виручка від реалізації	0,20	0,15	0,15
x_6 – оборотність основного капіталу (виручка від реалізації)/валюта балансу	0,65	0,72	0,83
<i>Z (інтегральний показник рівня загрози банкрутства)</i>	<i>-1,9476</i>	<i>1,3726</i>	<i>-0,4304</i>

На основі показників таблиці 2.25, інтегральний показник рівня загрози банкрутства (Z) за моделлю О. О. Терещенка ПрАТ «Оболонь» у 2016 р. та у 2018 р. набуває від'ємного значення (1,9476 та 0,4304 відповідно), що свідчить про те, що підприємство є напівбанкрутом. У 2017 р. Z -показник становив 1,3726, що свідчить про те, що у підприємства порушено фінансову рівновагу, але йому не загрожує банкрутство за умови переходу на антикризове управління.

Отже, ймовірність банкрутства ПрАТ «Оболонь» можна вважати високою, адже більшість моделей показали негативний результат, окрім п'ятифакторної моделі Е. Альтмана, тому можна зробити висновок про наявність певних фінансових і операційних ризиків в діяльності підприємства, що свідчить про необхідність постійного контролю з боку керівництва за станом платоспроможності.

На основі проведених розрахунків можна виділити низку проблем ПрАТ «Оболонь» таких, як старіння обладнання; значне зростання вартості на основної сировини, допоміжних матеріалів та енергоносіїв, що призводить до збільшення собівартості та підвищення ймовірність втрати клієнтів; значне підвищення ставок акцизного збору на пиво та слабоалкогольні напої, збільшення орендної плати за землю та земельного податку; моральне старіння діючої технології у сфері господарських операцій; постійне зростання податкового тиску, збільшення фіскального навантаження, посилення адміністративного тиску, віднесення пива до алкогольних напоїв; значне скорочення, а під час і втрата традиційних ринків збуту продукції; висока конкуренція в галузі, однак, не зважаючи на все це, ПрАТ «Оболонь» все ще є динамічним підприємством, яке має перспективи для подальшої діяльності.

Більшість проблем підприємства можна вирішити, шляхом посилення інвестиційного потенціалу підприємства: модернізацією виробництва, використанням енергозберігаючих технологій, підвищенням ефективності маркетингової стратегії, будівництвом нових потужностей та розробкою нової продукції.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Напрями підвищення інвестиційної привабливості ПрАТ «Оболонь»

Визначення рівня власної інвестиційної привабливості не є кінцевою метою підприємства, яке хоче залучити інвестиції. Необхідно розробити та впровадити заходи щодо підвищення привабливості інвестицій, спрямованих на залучення нових інвесторів та на покращення інвестиційних умов. Якщо підприємство має кращі можливості для майбутнього розвитку, то інвестори не тільки вкладатимуть кошти, але й робитимуть це за більш сприятливих для підприємства умов.

Інвестиційну привабливість підприємства слід розглядати як сукупність характеристик його управлінської та фінансово-господарської діяльності, перспектив розвитку та можливостей залучення інвестиційних ресурсів. Заходи з управління інвестиційною діяльністю підприємства в кінцевому підсумку мають спрямовуватись на підвищення його інвестиційної привабливості [13].

Фактори, що підвищують інвестиційну привабливість підприємства, є рушійними силами, під впливом яких змінюється рівень інвестиційної привабливості. Резерви для підвищення привабливості інвестицій є недостатньо використаними можливостями для підвищення інвестиційної привабливості. Тому, фактори – це більш широке поняття, яке включає причини зміни інвестиційної привабливості в минулому, сьогодні, а також причини, які збільшуватимуть її у майбутньому.

Серед діючих факторів і резервів підвищення інвестиційної привабливості можна виділити та детально розглянути чотири групи: фінансово-економічні, що безпосередньо впливають на рівень привабливості підприємства, та три групи

непрямих факторів: соціальні, інформаційні та екологічні.

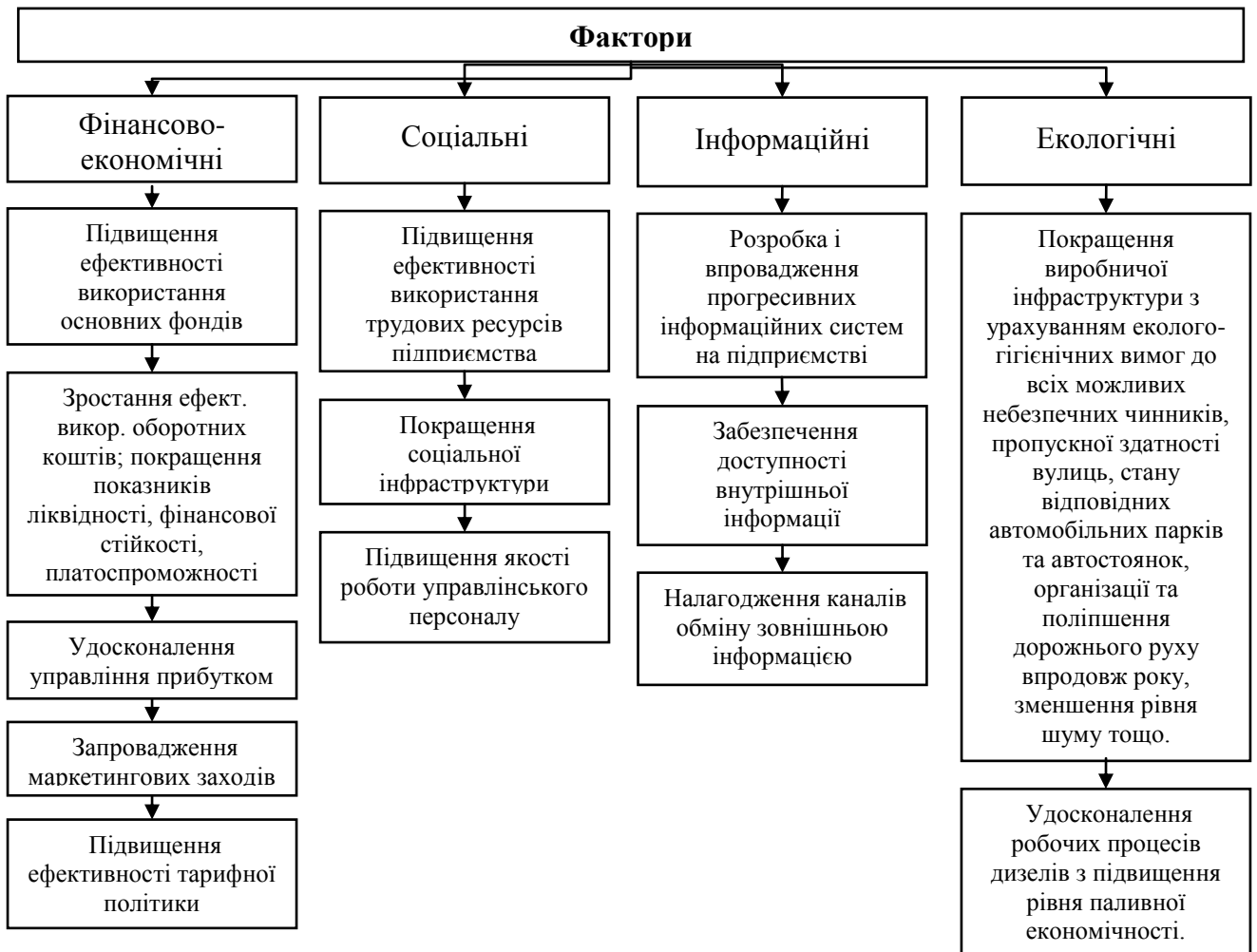

Рис. 3.1. Фактори підвищення інвестиційної привабливості [за джерелом 49]

Підвищення інвестиційної привабливості може бути пов'язане з прямим поліпшенням ефективності, наприклад, прискорення обігу оборотних коштів за рахунок скорочення заборгованості, та непрямим, таким як, підвищення мотивації працівників, що в кінцевому рахунку призведе до поліпшення фінансових результатів.

Належне використання факторів та резервів підвищення інвестиційної привабливості підприємства призводить до досить високих економічних ефектів. У той же час прибуток, пов'язаний з високими видатками, які є наслідком труднощів у пошуку потенційних сфер застосування інновацій та великих витрат на їх

безпосередню реалізацію на підприємстві. Тому необхідно порівнювати пов'язані з цим видатки та суму очікуваного прибутку, перш ніж вживати будь-яких заходів щодо підвищення інвестиційної привабливості підприємства.

З огляду на важливість інвестицій для економічного розвитку підприємства, необхідно оцінити, наскільки ефективною є інвестиційна привабливість на підприємстві. Сформуємо систему показників для прийняття рішення за допомогою використання методу «Дельфі» для відбору показників, які визначають ефективність інвестиційної привабливості підприємства та на основі цих показників визначимо ефективність управління інвестиційною діяльністю на ПрАТ «Оболонь» за 2016-2018 рр., таблиця 3.1.

Таблиця 3.1

**Оцінка ефективності управління інвестиційною діяльністю
ПрАТ «Оболонь» за 2016-2018 рр.**

Показник	Нормативне значення (динаміка)	Роки	Значення
1	2	3	4
Грошовий потік	Зростання	2016	304882
		2017	1366705
		2018	740524
		бал	1
Чистий прибуток	Додатний, зростання	2016	(183625)
		2017	176580
		2018	(365420)
		бал	1
Рентабельність підприємства	Додатний, зростання	2016	0,28
		2017	0,03
		2018	-0,06
		бал	0
Коефіцієнт концентрації власного капіталу	Більше 0,5	2016	0,35
		2017	0,36
		2018	0,34
		бал	0
Виручка (дохід) від реалізації продукції	Зростання	2016	4310214
		2017	4963232
		2018	5078764
		бал	2

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	Менше 0,5	2016	0,65
		2017	0,64
		2018	0,66
		бал	0
Рентабельність залученого капіталу	Зростання	2016	0,08
		2017	0,04
		2018	-0,09
		бал	0
Рентабельність реалізації продукції	Додатний, зростання	2016	-0,48
		2017	-0,39
		2018	-0,18
		бал	0
Коефіцієнт зносу основних засобів	Менше 50%	2016	54
		2017	57
		2018	59
		бал	0
Вартість основних засобів	Зростання	2016	11765383
		2017	11850066
		2018	11940760
		бал	2
Загальна кількість балів			6

З таблиці 3.1 видно, що управління інвестиційною діяльністю ПрАТ «Оболонь» є неефективним, оскільки загальна кількість балів становить 6. Тому на досліджуваному підприємстві необхідно підвищувати ефективність використання майна, звернути увагу на співвідношення між власними та позиковими коштами, вжити заходів щодо впровадження енергозберігаючих технологій, які дозволять знизити витрати та підвищити прибуток. Крім того, для залучення більшої кількості потенційних інвесторів, слід приділяти більше уваги розробці власних інвестиційних проектів, зокрема тих, що стосуються впровадження інновацій. У зв'язку із цим, підприємство повинне активніше підкреслювати свої інвестиційні потреби та інформацію про інвестиційні проекти.

Можна виділити наступні причини недостатньої інвестиційної привабливості ПрАТ «Оболонь»:

- нестабільність політичної ситуації. Це суттєво уповільнює розвиток

інвестиційної діяльності, що особливо помітно зараз. Через відсутність стабільного регулювання інвестиційних процесів з боку уряду, більшість вітчизняних інвесторів не в змозі реалізувати весь свій потенціал, спрогнозувати та вирахувати свої прибутки;

– досить висока ставка податку. Недосконала база оподаткування відлякує інвесторів, оскільки в даний час діє податкове законодавство, яке перешкоджає стимулюванню інвестиційної діяльності, наприклад, якщо обсяг виробництва збільшується, то й збільшується база оподаткування;

– відсутні сучасні інформаційні системи для спілкування з потенційними інвесторами, складність інформаційного забезпечення та інформаційного забезпечення управлінських рішень на всіх рівнях управління;

– недостатньо розвинені страховий та фондовий ринки, що не дозволяє фінансовим інструментам відображати справжню картину ринкової вартості підприємства та знижує їх ліквідність;

– існуючі проблеми в бізнес-секторі, зокрема невизначеність прав інвесторів та зменшення вигод для них;

– недостатнє висвітлення інформації про емітентів, професійних учасників ринку цінних паперів, ризики, пов'язані з фінансовими інструментами. Все це не дозволяє інвестору реально оцінити цінність та потенціал українських компаній та приймати виважені інвестиційні рішення;

– зростання ринкової монополізації та рівня інфляції.

3.2. Розробка інвестиційного проекту для ПрАТ «Оболонь»

Ринок пива динамічно розвивається і сьогодні є одним із найпривабливіших сегментів харчової промисловості України. Налагоджена та ефективна діяльність суб'єктів господарювання у галузі пивоваріння впливає на розвиток суміжних

галузей економіки таких, як: сільське господарство (вирощування хмелю, ячменю, виробництво солоду тощо), виробництво тари, логістика, ресторанний бізнес, вторинна переробка сировини тощо.

Ринок пива України, якщо розглядати через призму частки виробників досить структурований і усталений: близько 93% займають 4 виробника (Корпорація «Оболонь» (23%), Корпорація «SunInBev» (26%), Корпорація «Carlsberg» (35%) та Корпорація «Oasis CIS» (9%).

Отже, за для того, аби ПрАТ «Оболонь» збільшило свою частку на ринку пива та підвищило інвестиційну привабливість потрібно покращити ефективність маркетингових заходів підприємства. Стимулювання широкого надання послуг завдяки відповідній рекламній політиці, грамотний вихід і утримання на різних сегментах ринку тощо, дозволять підприємству значно покращити усі показники своєї діяльності.

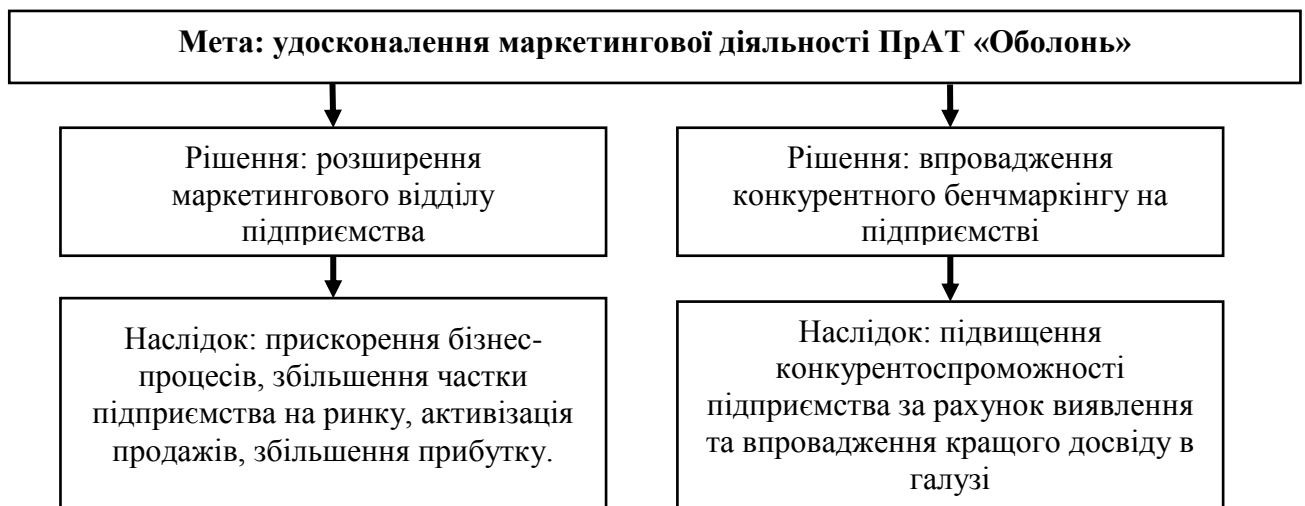

Рис. 3.2. Програма організаційних заходів ПрАТ «Оболонь» та наслідки їх введення

У ПрАТ «Оболонь» існує відділ маркетингу, проте він є недостатньо ефективним. Основними задачами, які виконує відділ маркетингу підприємства є: просування компанії, бренду, продукції; рекламні кампанії; стимулювання збуту;

моніторинг конкурентів; моніторинг попиту та тенденцій на ринку.

Розглянемо більш детально витрати, які буде нести ПрАТ «Оболонь» під час запуску нового проекту із залучення інвестицій для розширення маркетингового відділу підприємства. Планується найняти на роботу двох маркетологів.

Таблиця 3.2

Витрати інвестиційного проекту ПрАТ «Оболонь» на розширення маркетингового відділу підприємства

Показники 1	Витрати, грн 2
Заробітна плата, 1 місяць	40000
Обладнання	45000
Витрати на дослідження	80000
Витрати на проведення рекламних кампаній	120000
Інші витрати	10000
Вартість проекту (витрати по проекту)	295000

Отже, вартість інвестиційного проекту ПрАТ «Оболонь» з розширення маркетингового відділу становить 295000 грн

Графік впровадження інвестиційного проекту з розширення маркетингового відділу ПрАТ «Оболонь» представлено в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Зміст інвестиційного проекту ПрАТ «Оболонь» на розширення маркетингового відділу підприємства

Назва роботи 1	Тривалість роботи, днів 2
Затвердження проекту	4
Аналіз ринку	10
Розширення маркетингового відділу	60
Маркетингова активність щодо просування товарів	286
Оцінка результатів проекту	5

Отже, термін реалізації інвестиційного проекту ПрАТ «Оболонь» з розширення маркетингового відділу становить 1 рік.

Бенчмаркінг допомагає постійно вдосконалювати бізнес, порівнювати певні

товари, послуги, процеси підприємства з результатами найсильніших конкурентів чи лідерів на ринку.

За допомогою бенчмаркінгу підприємство отримує: можливість підприємству подивитись на себе з боку – об'єктивно проаналізувати свої сильні та слабкі сторони; цілеспрямоване вивчення провідних підприємств у галузі, що дозволяє встановити стратегічні орієнтири для ліквідації відставання та здобуття лідерства; можливість почерпнути нові ідеї як у виробничій сфері, так і у збутовій; можливість «тримати руку на пульсі» конкурентів та активно діяти.

Основні етапи впровадження бенчмаркінгу на підприємстві представлені в таблиці 3.4.

Таблиця 3.4

Основні етапи впровадження бенчмаркінгу на ПрАТ «Оболонь»

Етап 1	Опис 2	Головні запитання 3
1. Вибір об'єктів для порівняння	Початковий аналіз підприємства з метою вибору стратегічно правильних об'єктів для бенчмаркінгу. Визначення найважливіших проблемних сфер, які потребують вдосконалення	Які товари та послуги повинні бути на ринку?
2. Комплексне планування	Ретельне та детальне планування процесу. У цьому відношенні бенчмаркінг не відрізняється від інших бізнес-проектів підприємства – якісне планування і підготовка – запорука успіху	Чи заплановані цілі та елементи бенчмаркінгу?
3. Підтримка компанії	Бенчмаркінг повинен бути однією з головних проблем та мати актуальність. Проект слід розуміти, як віху для вдосконалення підприємства. Важлива відсутність внутрішніх конфліктів – слід призначати експертів, відкритих до діалогу	Як здійснюється внутрішній бенчмаркінг, з якими провідними компаніями слід порівнювати процеси та методи?
4. Вибір еталонного показника	Пошук одного або декількох партнерів з бенчмаркінгу. Можливо порівняти певні сфери бізнесу внутрішньо, конкурувати з провідними підприємствами в конкретному процесі або методі	
5. Проведення дослідження	Виявлення прогалів в ефективності роботи та визначення причини їх виникнення	Де прогалини в продуктивності? Чому і на якій стадії вони виникають?
6. Трансформація результатів досліджень	Планування та реалізація заходів, отриманих на основі результатів дослідження. Впровадження найкращих практик партнерів для порівняльного оцінювання та перевірка результатів	Які заходи вжити? Як можна досягти та реалізувати поставлені цілі?

Отже, для впровадження бенчмаркінгу на ПрАТ «Оболонь» необхідно здійснити шість етапів: від вибору об'єктів порівняння до перетворення результатів дослідження.

Вибір такого проекту повинен враховувати наявність деяких недоліків у впровадженні бенчмаркінгу, а саме:

- недотримання методології та принципів бенчмаркінгу. Неправильна послідовність або склад етапів порівняльних програм можуть призвести до збільшення витрат і затримок в часі;

- труднощі в пошуку інформації для бенчмаркінгу через конфіденційність;

- високі витрати. Іноді витрати на бенчмаркінгові програми не покривають результат їх реалізації і від них відмовляються. У зв'язку з цим всі етапи тестування та їх витрати повинні бути чітко та продумано сплановані, щоб передбачити результат;

- визначення невдалого досвіду. Досить часто для апробації вибирають не найкращий досвід та рішення. Або, наприклад, технології та розробки, які приносять успіх на одному підприємстві можуть бути неефективними на іншому через розмір, специфіку та стратегію підприємства.

Розглянемо детальніше витрати, які буде нести ПрАТ «Оболонь» під час реалізації інвестиційного проекту запровадження бенчмаркінгу.

Таблиця 3.5

**Зміст та витрати інвестиційного проекту ПрАТ «Оболонь»
на запровадження бенчмаркінгу**

Показники	Тривалість роботи, днів	Витрати, грн
1	2	3
Затвердження проекту	4	5000
Аналіз ринку	20	65000
Впровадження бенчмаркінгу на підприємстві	334	240000
Оцінка результатів проекту	7	10000
Всього	365	320000

Отже, вартість інвестиційного проекту ПрАТ «Оболонь» із запровадження бенчмаркінгу становить 320000 грн, а термін реалізації – 1 рік.

Для вибору проекту, який слід запровадити на ПрАТ «Оболонь» складемо та розглянемо дані таблиці 3.6.

Таблиця 3.6

Порівнянні інвестиційних проектів з удосконалення управління маркетинговою діяльністю ПрАТ «Оболонь»

Проект	Час виконання	Інвестиції	Прогнозовані надходження	Ризики
1	2	3	4	5
А. Розширення маркетингового відділу підприємства	1 рік	295 тис. грн	575 тис. грн	Низько кваліфіковані кадри
Б. Впровадження конкурентного бенчмаркінгу на підприємстві	1 рік	320 тис. грн	630 тис. грн	Низька результативність, внаслідок динамічних змін під час досліджень

Визначимо доцільність інвестування у альтернативні проекти ПрАТ «Оболонь» за даними таблиці 3.7. Для розрахунку використаємо методи: ARR, PP, PI, DPP, NPV, IRR.

Таблиця 3.7

Вихідні дані інвестиційних проектів ПрАТ «Оболонь»

Надходження (за роками), тис. грн			
Проекти	1 рік	2 рік	3 рік
А	-295	300	275
Б	-320	330	300

Ставка дисконту $r=15\%$.

Проект А передбачає витрати у 1-му році на суму 295 тис. грн та надходження у 2-му році у розмірі 300 тис. грн, у 3-му році у розмірі 275 тис. грн Проект Б передбачає витрати у 1-му році на суму 320 тис. грн та надходження у 2-му році у розмірі 330 тис. грн, у 3-му році у розмірі 300 тис. грн

Для вирішення цієї задачі спочатку трансформуємо таблицю за кожним варіантом у наступні форми, таблиці 3.8 і 3.9.

Таблиця 3.8

**Аналіз інвестиційного проекту ПрАТ «Оболонь»
з розширення маркетингового відділу**

Рік	Індекс року	Надходження	Витрати	Чисті вигоди	Коефіцієнт дисконтування при $r=15\%$	Дисконтовані чисті вигоди
1	2	3	4	5	6	7
1	0	0	295	-295	1,000	-295
2	1	300	0	300	0,870	261
3	2	275	0	275	0,756	207,9
Σ		575	295	280	-	173,9

В таблиці 3.8 представлено вхідні дані проекту з розширення маркетингового відділу ПрАТ «Оболонь» для визначення інвестиційної привабливості.

Таблиця 3.9

**Аналіз інвестиційного проекту ПрАТ «Оболонь»
з впровадження бенчмаркінгу**

Рік	Індекс року	Надходження	Витрати	Чисті вигоди	Коефіцієнт дисконтування при $r=15\%$	Дисконтовані чисті вигоди
1	2	3	4	5	6	7
1	0	0	320	-320	1,000	-320
2	1	330	0	330	0,870	287,1
3	2	300	0	300	0,756	226,8
Σ		660	320	310	-	193,9

В таблиці 3.9 представлено вхідні дані проекту з впровадження бенчмаркінгу на підприємстві для визначення інвестиційної привабливості.

Визначимо середню ставку доходу (ARR) інвестиційних проектів ПрАТ «Оболонь»:

$$\text{Проект А: } ARR = \frac{\frac{\sum_{t=1}^n CF_t}{n}}{\frac{I_0}{2}} = \frac{\frac{300+275}{2}}{\frac{295}{2}} = \frac{287,5}{147,5} = 1,95$$

$$\text{Проект Б: } ARR = \frac{\frac{\sum_{t=1}^n CF_i}{n}}{\frac{I_0}{2}} = \frac{\frac{330+300}{2}}{\frac{320}{2}} = \frac{315}{160} = 1,97$$

За значенням цього показника кращим є проект Б, яким забезпечується 0,97 грн віддачі на кожну 1 грн, вкладену в проект. Проект А забезпечує віддачу на 0,02 грн менше.

Визначимо звичайний (простий) період окупності (PP) інвестиційних проектів ПрАТ «Оболонь»:

Таблиця 3.10

**Звичайний період окупності інвестиційного проекту
з розширення маркетингового відділу**

Рік	Індекс року	Чисті вигоди	Чисті вигоди, наростаючим підсумком
1	2	3	4
1	0	-295	-295
2	1	300	5
3	2	275	280
Σ		280	

Як видно з даних колонки 4 таблиця 3.10, початкові витрати інвестиційного проекту з впровадження бенчмаркінгу скуповуються на 2-му році загального життєвого циклу проекту, або за рахунок надходжень 1-го року експлуатації об'єкту проекту. Отже, PP проекту становить 9,8 місяців; 51,1 тижнів; 357 днів.

Таблиця 3.11

**Звичайний період окупності інвестиційного проекту
з впровадження бенчмаркінгу**

Рік	Індекс року	Чисті вигоди	Чисті вигоди, наростаючим підсумком
1	2	3	4
1	0	-320	-320
2	1	330	10
3	2	300	310
Σ		310	

Як видно з даних колонки 4 таблиці 3.11, початкові витрати інвестиційного проекту з впровадження бенчмаркінгу скуповуються на 2-му році загального життєвого циклу проекту, або за рахунок надходжень 1-го року експлуатації об'єкту проекту. Таким чином термін окупності проекту становить менше 1-го року. Для точного розрахунку знайдемо частку залишку неокуплених інвестицій у загальному обсязі вигод періоду, в якому вони окупляться, тобто частку 320 тис. грн. в 330 тис. грн. Отже, РР проекту становить 9,6 місяців; 50 тижнів; 350 днів.

За значенням даного показника кращим є інвестиційний проект ПрАТ «Оболонь» з впровадження бенчмаркінгу, хоча окупність його не набагато менше РР інвестиційного проекту з розширення маркетингового відділу.

Визначимо індекс прибутковості (PI) інвестиційних проектів ПрАТ «Оболонь»:

$$\text{Проект А: PI} = \frac{261+207,9}{295} = 1,59$$

$$\text{Проект Б: PI} = \frac{287,1+226,8}{320} = 1,61$$

За значеннями цього показника теж кращим є проект Б, оскільки на кожен вкладений 1 грн інвестицій чиста дисконтована віддача становить 0,61 грн, що на 0,02 грн більше ніж за проектом А.

Визначимо дисконтований період окупності (DPP) інвестиційних проектів ПрАТ «Оболонь»:

Таблиця 3.12

**Дисконтований період окупності інвестиційного проекту
з розширення маркетингового відділу**

Рік	Індекс року	Дисконтовані чисті вигоди	Дисконтовані чисті вигоди, наростаючим підсумком
1	2	3	4
1	0	-295	-295
2	1	261	-34
3	2	207,9	173,9
Σ		173,9	

Як видно з даних колонки 4 таблиці 3.12, початкові витрати інвестиційного проекту з впровадження бенчмаркінгу скуповуються на 3-му році загального життєвого циклу проекту, або за рахунок надходжень 2-го року експлуатації об'єкту проекту. Таким чином термін окупності проекту становить 1 рік і певна частка тривалості другого року. Отже, РР проекту становить 13,6 місяців; 70,9 тижнів; 496 днів.

Таблиця 3.13

**Дисконтований період окупності інвестиційного проекту
з впровадження бенчмаркінгу**

Рік	Індекса року	Дисконтовані чисті вигоди	Дисконтовані чисті вигоди, нарастаючим підсумком
1	2	3	4
1	0	-320	-320
2	1	287,1	-32,9
3	2	226,8	193,9
Σ		193,9	

Як видно з даних колонки 4 таблиці 3.13, початкові витрати інвестиційного проекту з впровадження бенчмаркінгу скуповуються на 3-му році загального життєвого циклу проекту, або за рахунок надходжень 2-го року експлуатації об'єкту проекту. Таким чином термін окупності проекту становить 1 рік і певна частка тривалості другого року. Отже, РР проекту становить 13,5 місяців; 70,4 тижнів; 492 днів.

За значенням даного показника кращим є інвестиційний проект з впровадження бенчмаркінгу, хоча окупність його не набагато менше DPP інвестиційного проекту з розширення маркетингового відділу.

Визначимо чистий приведений дохід (NPV) інвестиційних проектів ПрАТ «Оболонь»:

$$\text{Проект А: } NPV = \sum_{k=1}^n \frac{Pk}{(1+j)^k} - IC = 173,9$$

$$\text{Проект Б: } NPV = \sum_{k=1}^n \frac{Pk}{(1+j)^k} - IC = 193,9$$

NPV проекту А та Б > 0, тобто інвестиційні проекти приймаються, проте інвестор отримає більшу за обсягом дисконтовану віддачу від реалізації другого проекту.

Визначимо внутрішню норму доходності (IRR) інвестиційних проектів ПрАТ «Оболонь»:

Таблиця 3.14

**Внутрішня норма доходності інвестиційного проекту
з розширення маркетингового відділу**

Індекс року	Чисті вигоди	Коефіцієнт дисконтування при r=15%	Дисконтовані чисті вигоди	Коефіцієнт дисконтування при r=100%	Дисконтовані чисті вигоди
1	2	3	4	5	6
0	-295	1,000	-295	1,00	-295
1	300	0,870	261	0,50	150
2	275	0,756	207,9	0,25	68,75
Σ		-	173,9		-76,25

В таблиці 3.14 представлено вхідні значення для визначення внутрішньої норми доходності інвестиційного проекту з розширення маркетингового відділу.

Таблиця 3.15

**Внутрішня норма доходності інвестиційного проекту
з впровадження бенчмаркінгу**

Індекс року	Чисті вигоди	Коефіцієнт дисконтування при r=15%	Дисконтовані чисті вигоди	Коефіцієнт дисконтування при r=100%	Дисконтовані чисті вигоди
1	2	3	4	5	6
0	-320	1,000	-320	1,00	-320
1	330	0,870	287,1	0,50	143,55
2	300	0,756	226,8	0,25	56,7
Σ		310	193,9		-119,75

В таблиці 3.15 представлено вхідні значення для визначення внутрішньої норми доходності інвестиційного проекту з розширення маркетингового відділу.

$$\text{Проект А: IRR} = r_1 + \frac{NPV_1 \times (r_2 - r_1)}{NPV_1 - NPV_2} = 15 + \frac{173,9 \times (100 - 15)}{173,9 - (-76,5)} = 74,03\%$$

$$\text{Проект Б: IRR} = r_1 + \frac{NPV1 \times (r_2 - r_1)}{NPV1 - NPV2} = 15 + \frac{193,9 \times (100 - 15)}{193,9 - (-119,75)} = 67,55\%$$

За значеннями цього показника кращим є проект А.

Порівняємо альтернативні інвестиційні проекти ПрАТ «Оболонь»:

Таблиця 3.16

Альтернативні інвестиційні проекти ПрАТ «Оболонь»

Проект	ARR	PP	PI	DPP	NPV	IRR
1	2	3	4	5	6	7
А. Розширення маркетингового відділу підприємства	1,95	9,8	1,59	13,6	173,9	74,03
Б. Впровадження конкурентного бенчмаркінгу на підприємстві	1,97	9,6	1,61	13,5	193,9	67,55

Отже, у всіх випадках (крім застосування методу IRR) інвестиційний проект із впровадження бенчмаркінгу на ПрАТ «Оболонь» є кращим.

3.3. Прогнозування інвестиційних вкладень у розвиток ПрАТ «Оболонь»

У сучасних умовах підприємства здійснюють одночасно кілька інвестиційних проектів, створюючи портфелі інвестиційних проектів. Підбір потенційних інвестиційних проектів здійснюється на основі розробленої інвестиційної стратегії підприємства з урахуванням показників ефективності проектів. Створюється рейтинг проектів та визначається головний критерій ефективності, на основі якого інвестор приймає рішення про вкладання коштів.

Інвестиційні можливості компанії враховуються при виборі інвестиційних проектів та створенні портфелів. Створення інвестиційних портфелів відбувається в умовах обмежених фінансових ресурсів, які потребують оптимізації. Метою оптимізації є створення портфеля, який забезпечує необхідний рівень прибутковості, максимізуючи приріст капіталу від різних проектів та не перевищуючи визначеного обсягу інвестиційних ресурсів. У цій оптимізації головним показником ефективності обирають індекс прибутковості інвестицій PI.

Наступним кроком є ранжування інвестиційних проектів у міру зменшення значення індексу прибутковості. Інвестиційний портфель підприємства формується з проектів з найвищим рейтингом. Загальна потреба в інвестиційних ресурсах обраних проектів не повинна перевищувати певного обсягу інвестицій. Математична модель інвестиційного портфеля та графік його реалізації в детермінованому випадку має вигляд:

$$NPV_{\Sigma} = \sum_{i=1}^n NPV_i \cdot \sum_{t=1}^{T_0-T_i+1} \frac{x_{it}}{(1+e)^{t-1}} \rightarrow \max,$$

$$\begin{cases} \sum_{i=1}^n \sum_{\tau=1}^{\min\{t, T_i\}} I_{it} x_{i,t+1-\tau} \leq K, t = \overline{1, T_0}; \\ \sum_{t=1}^{T_0-T_i+1} x_{it} \leq 1; x_{it} \in [0;1], t = \overline{1, T_0-T_i+1}, i = \overline{1, n}. \end{cases} \quad (3.1)$$

Модель називається моделлю цілочисельного лінійного програмування з логічними змінними. Її розв'язування здійснюється з використанням відповідних програмних засобів.

Метод лінійного програмування використовується при одиничності інвестиційної мети, коли мова йде про досягнення декількох цілей, використовують метод комплексних оцінок дистанцій. Для цього потрібно встановити цільові критерії (індекс прибутковості, чиста теперішня вартість проекту, середньоквадратичне відхилення, коефіцієнт варіації тощо). Потім обчислені значення порівнюються з рекомендованими. Різниці (дистанції) між розрахунковими та рекомендованими значеннями критеріїв (еталонними) визначаються за формулою:

$$D_{ij} = \left(\frac{K_{ij}}{K_{ij}^0} \right)^2, \quad (3.2)$$

Дистанція до рекомендованого значення критерію для окремого проекту (комплексна оцінка j-го проекту):

$$O_j = \sqrt{\sum_{i=1}^n D_{ij} \cdot a_i}, \quad (3.3)$$

Попередні розрахунки дозволяють проранжувати проекти і виявити найменш віддалені від рекомендованого, які є найбільш привабливими при формуванні портфеля [15].

Припустимо, що перед менеджерами компанії постає завдання вибору інвестиційних проектів в умовах обмежених фінансових ресурсів. Інвестиційна компанія вважає, що п'ять проектів є можливими об'єктами для інвестування:

Проект А – впровадження інновацій;

Проект В – модернізація обладнання;

Проект С – випуск нового виду продукції;

Проект D – перехід на використання енергозберігаючих технологій виробництва.

Проект А може принести прибуток 1120 тис. грн, проект В – 570 тис. грн, проект С – 630 тис. грн та проект D – 580 тис. грн

Інвестиційні проекти можуть бути реалізовані протягом одного року й вимагають поквартального інвестування. Потрібна сума інвестицій узагальнена в таблиці 3.17.

Таблиця 3.17

Необхідні обсяги інвестицій для ПрАТ «Оболонь», тис. грн

Проект	Потреба в коштах (тис. грн/квартал)				Очікуваний прибуток
	1-й	2-й	3-й	4-й	
1	2	3	4	5	6
А	400,8	400,8	480,5	520,4	1120
В	270,6	302,0	340,2	340,2	570
С	310,7	310,7	400,5	420,6	630
D	250,5	250,5	380,8	450,6	580

Можливості компанії дозволяють їй інвестувати в першому кварталі не більше 1800 тис. грн, у другому – не більше 2000 тис. грн, у третьому – не більше 1900 тис. грн та у четвертому – не більше 2200 тис. грн

Для визначення того, який з інвестиційних проектів доцільно вибрати компанії

та скільки грошей буде потрібно в кожному кварталі для досягнення максимального прибутку, використаємо метод лінійного програмування, вихідні дані представлені в таблиці 3.18.

Таблиця 3.18

**Економічні показники потенційних інвестиційних проектів
для ПрАТ «Оболонь», тис. грн**

Проект	Потреба в коштах (тис. грн/квартал)				Очікуваний прибуток
	1-й	2-й	3-й	4-й	
1	2	3	4	5	6
A	400,8	400,8	480,5	520,4	1120
B	270,6	302,0	340,2	340,2	570
C	310,7	310,7	400,5	420,6	630
D	250,5	250,5	380,8	450,6	580
Доступні кошти	1800	2000	1900	2200	

Введемо в розгляд нульові змінні x_1, x_2, x_3, x_4, x_5 кожна з яких приймає тільки два значення – нуль або одиниця, а саме: $x_i = 1$, якщо i -й проект вибирається як об'єкт для інвестування ($i = 1, 2, 3, 4, 5$); $x_i = 0$, якщо i -й проект не вибирається як об'єкт для інвестування ($i = 1, 2, 3, 4, 5$).

З урахуванням введених позначень, складаємо цільову функцію:

$$Z = 1120x_1 + 570x_2 + 630x_3 + 580x_4 + 990x_5$$

Будь-який прийнятний розв'язок розглянутого завдання (будь-який інвестиційний план) повинен відповідати фінансовим можливостям компанії – обмеженням наявних коштів у кожному кварталі. Складаємо систему обмежень:

$$\begin{cases} 400,8x_1 + 270,6x_2 + 310,7x_3 + 250,5x_4 \leq 1800 \\ 400,8x_1 + 302,0x_2 + 310,7x_3 + 250,5x_4 \leq 2000 \\ 480,5x_1 + 340,2x_2 + 400,5x_3 + 380,8x_4 \leq 1900 \\ 520,4x_1 + 340,2x_2 + 420,6x_3 + 450,6x_4 \leq 2200 \end{cases}$$

Враховуємо, що на змінні накладено умови: x_1, x_2, x_3, x_4 рівні або нулю, або одиниці.

За допомогою табличного процесора MS Excel, знаходимо рішення задачі лінійного програмування, а саме – набір змінних x_1, x_2, x_3, x_4 , що відповідає нашим

обмеженням та за якого цільова функція досягає максимуму.

Таблиця 3.19

Потенційні інвестиційні проекти для ПрАТ «Оболонь», тис. грн

Проект	Потреба в коштах (тис. грн/квартал)				Очікуваний прибуток	Значення змінних
	1-й	2-й	3-й	4-й		
1	2	3	4	5	6	7
A	400,8	400,8	480,5	520,4	1120	$x_1=1$
B	270,6	302,0	340,2	340,2	570	$x_2=0$
C	310,7	310,7	400,5	420,6	630	$x_3=1$
D	250,5	250,5	380,8	450,6	580	$x_4=1$
Доступні кошти	1800	2000	1900	2200		
Обмеження	812,7	548,7	630	507,9		
Цільова функція	2271					

Отже, для інвестування доцільно вибрати проекти А (впровадження інновацій), С (випуск нового виду продукції), D (перехід на використання енергозберігаючих технологій виробництва). При такому виборі буде отриманий максимальний прибуток у розмірі 2271 тис. грн. Для фінансування проектів буде потрібно: у першому кварталі – 812,7 тис. грн, у другому – 548,7 тис. грн, у третьому – 630 тис. грн та у четвертому – 507,9 тис. грн.

ВИСНОВКИ

1. У роботі визначено, що інвестиційна привабливість підприємства – це сукупність показників, які всебічно характеризують діяльність підприємства та вказують на можливість укладення тимчасово вільних коштів. Фактори, які впливають на інвестиційну привабливість підприємства поділяються на зовнішні та внутрішні. Основною метою формування інвестиційної привабливості кожного сектору використання капіталу є сприяння збільшенню фінансового результату.

2. У роботі досліджено, що на сучасному етапі серед великої кількості методів оцінки інвестиційної привабливості немає методу, який би повністю відповідав інтересам інвесторів. Особливістю вітчизняних методів полягає в тому, що вони відображають лише фінансовий стан підприємства і неповною мірою характеризують інвестиційну привабливість. Сучасні методи оцінки інвестиційної привабливості недорозвинені та потребують подальшого розвитку, адаптації, нових підходів та практичної реалізації.

3. Визначено, що інформаційне забезпечення є важливим етапом та необхідною умовою організації і проведення оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Основним елементом системи інформаційного забезпечення аналізу інвестиційної привабливості підприємства є наявність фінансової звітності, інформації управлінського обліку і зовнішньої інформації, що характеризує зовнішнє середовище функціонування підприємства (галузь, регіон, ринкове середовище тощо).

4. У роботі досліджено, що ПрАТ «Оболонь» є найбільшим національним виробником пива в Україні зі 100% українським капіталом. Підприємство є одним з трьох лідерів на ринку пива, де воно представлено шістьма пивним брендами усіх цінових категорій. Окрім міцних позицій на ринку пива, ПрАТ «Оболонь» активно зміцнює свої позиції і на ринку безалкогольних напоїв. Основними ринками збуту продукції підприємства є Україна, Білорусь, Молдова та країни Прибалтії.

Дослідивши фінансово-господарську діяльність ПрАТ «Оболонь», можна зробити висновок, що воно є збитковим підприємством. Про це свідчать результати операційної, фінансової та інвестиційної діяльності.

5. У роботі проведено діагностику фінансового стану ПрАТ «Оболонь» за допомогою 5 груп показників: група майнового стану, група ліквідності, група рентабельності, група фінансової стійкості, група ділової активності. Провівши аналіз цих груп показників ПрАТ «Оболонь», можна сказати, що підприємство є платоспроможним, але не достатньо ліквідним, спостерігається зниження прибутковості, інвестиційної привабливості та зменшення добробуту власників. ПрАТ «Оболонь» має вищий середнього рівень залежності від кредиторів. Підприємство має досить високі показники оборотності грошових коштів, що є позитивним явищем, оскільки кошти не осідають на рахунках, а перевтілюються в матеріальну форму. Негативним явищем можна назвати низьку швидкість обертання запасів ПрАТ «Оболонь», причиною чого є повільна реалізація товарів і готової продукції. Зростання всіх періодів окупності підприємства є негативним явищем і свідчить про скорочення інтенсивності та швидкості використання капіталу.

6. У роботі здійснено оцінку інвестиційної привабливості ПрАТ «Оболонь». За методом рейтингової оцінки інвестиційної привабливості, можна зробити висновок, що ПрАТ «Оболонь» має незадовільну оцінку фінансового стану (24%), що свідчить про ненадійність підприємства, недостатній рівень платоспроможності, негативні тенденції у виробництві та високий рівень ризику. Отримані результати свідчать, що досліджуване підприємство не є інвестиційно привабливим.

Проведено розрахунки на ПрАТ «Оболонь» за інтегральною оцінкою та визначено, що інвестиційна привабливість підприємства у 2016 р. становить 0,6375; у 2017 р. – 0,9809; у 2018 р. – 0,7565. Отримані результати розрахунку інтегрального показника є меншими за 1, що свідчить про порівняно низьке дотримання критеріїв організації фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Оболонь» за 2016-2018 рр., тобто підприємство не можна вважати інвестиційно привабливим.

Проаналізувано ризики банкрутства ПрАТ «Оболонь» за моделлю Е. Альтмана, Спрінгейта, Лису, О. О. Терещенка та визначено, що ймовірність банкрутства ПрАТ «Оболонь» можна вважати високою, що вказує на наявність певних фінансових і операційних ризиків в діяльності підприємства, що свідчить про необхідність постійного контролю з боку керівництва за станом платоспроможності.

7. Розроблено рекомендації, що на ПрАТ «Оболонь» необхідно підвищувати ефективність використання майна, звернути увагу на співвідношення між власними та позиковими коштами, вжити заходів щодо впровадження енергозберігаючих технологій, які дозволять знизити витрати та підвищити прибуток. Крім того, для залучення більшої кількості потенційних інвесторів, слід приділяти більше уваги розробці власних інвестиційних проектів, зокрема тих, що стосуються впровадження інновацій. У зв'язку із цим, підприємство повинне активніше підкреслювати свої інвестиційні потреби та інформацію про інвестиційні проекти.

8. Обґрунтовано, що задля того, аби ПрАТ «Оболонь» збільшило свою частку на ринку пива та підвищило інвестиційну привабливість потрібно покращити ефективність маркетингових заходів підприємства. Було запропоновано два інвестиційні проекти – проект з розширення маркетингового відділу та проект з впровадження бенчмаркінгу на підприємстві. Визначивши доцільність інвестування у альтернативні проекти ПрАТ «Оболонь» за методами ARR, PP, PI, DPP, NPV, IRR, було з'ясовано, що інвестиційний проект із впровадження бенчмаркінгу на підприємстві є кращим.

9. Проаналізовано потенційні інвестиційні проекти ПрАТ «Оболонь» та визначено, що для інвестування доцільно вибрати проекти А (впровадження інновацій), С (випуск нового виду продукції), D (перехід на використання енергозберігаючих технологій виробництва). При такому виборі буде отриманий максимальний прибуток у розмірі 2271 тис. грн. Для фінансування проектів буде потрібно: у першому кварталі – 812,7 тис. грн, у другому – 548,7 тис. грн, у третьому – 630 тис. грн та у четвертому – 507,9 тис. грн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аранчій Д.С., Гончаренко С.А. Інвестиційна привабливість підприємств: сутність, фактори впливу та оцінка існуючих методик аналізу. Наукові праці Полтавської держ. аграрної академії. – 2011. – Вип. 3. –Т. 2. – с. 59-64.
2. Багацька К.В., Говорушко Т.А., Шеремет О.О. Фінансовий аналіз: підручник. – К., 2014. – с. 320 с.
3. Басов М.Г. Стратегічне фінансове управління реальними інвестиціями підприємств. Часопис економічних реформ. – 2013. – №4 (12). – с. 80-85.
4. Бень Т.В. Методи визначення економічної ефективності інвестицій: порівняльний аналіз. Економіка України. – 2006. - №6. – с. 41-45.
5. Білик М.Д., Павловська О.В., Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2005.
6. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент. – К.: Эльго-Н, Ника-Центр, 2001. – с. 448.
7. Бланк И.А. Стратегия и тактика управления финансами. – К.: ИТЕМ ЛТД, АДЕФ-Украина, 1996. – 534 с.
8. Бочаров В.В. Инвестиционный менеджмент. – СПб: Питер, 2000. – с. 160.
9. Брюховецька Н.Ю., Хасанова О.В. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства: визначення недоліків деяких існуючих методик. Економіка промисловості. – 2009. - №1. с.110-117.
10. Вахович І.М., Олександренко І.В., Забедюк М.С. Методика оцінювання інвестиційної привабливості підприємства. – Актуальні проблеми економіки №11(161). – 2014.
11. Вдовиченко А.А., Черешньовська Г. М. Методи оцінки ефективності інвестиційних проектів. Економіка. Финансы. Право. – 2006. №7. – с. 24-29.

12. Верба В.А. Інформаційне забезпечення управління розвитком компанії. Формування ринкової економіки. Зб. наук. праць ДВНЗ «КНЕУ імені В. Гетьмана». – 2009. – №22. – с. 145–154.

13. Гаврилова Н.В. Фактори підвищення рівня інвестиційної привабливості підприємства. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки, 2011, вип. 20, ч. II.

14. Гайдуцький А.П. Методологічні аспекти інвестиційної привабливості економіки. – Регіональна економіка. - 2004.- №4, С.81-86.

15. Горбачук В.О. Математичне моделювання інвестиційної діяльності підприємництва. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 3 : Фізика і математика у вищій і середній школі : зб. наук. праць. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – Вип. 9. – С. 80-92.

16. Гречина І.В. Проблеми моделювання інформаційно-комунікаційного забезпечення оцінки інвестиційної привабливості. – URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Tiru/2009_27/61.pdf

17. Грідасов В.М., Кофонова А.І. Вдосконалення системи оцінки інвестиційної привабливості підприємства з точки зору зовнішнього інвестора. Вісник Запорізького національного університету. – 2010. - №3(7). – с.180-184.

18. Дука А.П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування: навч. посібник. – 2-е вид. – К.: Каравела, 2008. – с. 432.

19. Денисенко М.П., Голубєва Т.С., Колос І.В. Інформаційне забезпечення інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – Л.: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2009. – с. 652. – (Вісник / Національний університет «Львівська політехніка»; № 647). – С. 43–49.

20. Докієнко Л.М. Інформаційне забезпечення аналізу інвестиційної привабливості підприємства. – НТІ. – 2013. – с. 27-34.

21. Донцов С.С. Оценка инвестиционной привлекательности предприятия посредством анализа надежности его ценных бумаг. Финансовый менеджмент. – 2003. – №3. с. 78-84.
22. Эргардт О.И., Блудова Н.А. Анализ и оценка инвестиционной привлекательности предприятия. Экономика и бизнес. – 2015.
23. Задорожна Я.Є. Підвищення інвестиційної привабливості підприємства як напрямок залучення інвестиційних ресурсів. Інвестиції: практика та досвід №2. – 2007. с. 32-35.
24. Інтернет-сторінка Державної служби статистики України. URL://www.ukrstat.gov.ua
25. Інтернет-сторінка ПрАТ «Оболонь». URL://obolon.ua
26. Інтернет-сторінка SMIDA. URL: https://smida.gov.ua
27. Інформаційні системи і технології в статистиці: навч. посібник/за ред. д-ра екон. наук, проф. В. Ф. Ситника. – К.: КНЕУ, 2003. – с. 267.
28. Кейнс Дж.М. Общая теория занятости, процента и денег. – М.: Эксмо, 2007. – с. 153.
29. Кирейцев Г.Г. Функции учета в механизме управления сельскохозяйственного производства. – К.: Изд-во УСХА, 1992. – с. 240.
30. Корнев Ю. Інформаційне забезпечення розвитку підприємницької діяльності. Вісник НАН України. – 2008. – №5. – с. 24-31.
31. Короткова О.В. Інвестиційна привабливість підприємства та методика її оцінювання. Ефективна економіка. – 2013. - №6. – с. 32-36.
32. Коюда В.О., Лепейко Т.І., Коюда О.П. Основи інвестиційного менеджменту: навчальний посібник – К.: Кондор, 2008. – с. 340.
33. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: навч. підручник – К.: Центр учбової літератури, 2009. – с. 472.

34. Міхєєва В.В. Особливості здійснення оцінки інвестиційної привабливості окремої галузі. URL: <http://intkonf.org/miheeva-vv=osoblivosti-zdiysnennya-otsinkiinvestitsiynoyiprivablivosti-okremoyi-galuzi>
35. Нападовська І.В. Теоретичні та методичні аспекти дослідження інвестиційної привабливості України. Вісник ДонДует, №4 (28). – 2005. с.55-61.
36. Петухова О.М. Інвестування: навч. посіб. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – с. 336.
37. Пиляток А. Инвестиционная привлекательность регионов Украины: социально-демографический аспект. Экономика Украины. – 2004. - №8. – с. 82-85.
38. Подольська В.О. Фінансовий аналіз: навч. посібник. – К. Центр навчальної літератури, 2007. – 488 с.
39. Про затвердження Методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки: : Закон України: від 14.02.2006 № 170 – Мінфін України; Наказ. Методика. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0332-06>
40. Про затвердження Методики інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій: Закон України: від 23.02.1998 № 22. – Агентство запобігання банкрутству; Наказ, Методика. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0214-98>
41. Про затвердження Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації: Закон України: від 26.01.2001 № 49/121 – Мінфін України, Фонд державного майна; Наказ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01>
42. Про інвестиційну діяльність: Закон України: від 18.09.1991 № 1560-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
43. Рзаєва Т.Г., Грицанюк М.В. Показники оцінки та аналізу інвестиційної привабливості підприємства у розрізі існуючих методик. – Вісник Хмельницького національного університету 2016, № 3, Том 1.

44. Сагедій О.М. Інформаційне забезпечення оцінювання та регулювання інвестиційної привабливості виробничо-господарських структур: дис. канд. екон. наук. – Нац. університет «Львівська політехніка». – Л., 2005. – с. 200.

45. Семенчук Л.І., Мороз С.О. Інвестиційна привабливість підприємства та методи її оцінювання. – Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. – Випуск №11. – 2016.

46. Скібіцька Л.І. та ін. Антикризовий менеджмент. Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2014. — 584 с.

47. Умеров Р. Е. Формування інвестиційної привабливості підприємств малого і середнього бізнесу в умовах невизначеності конкурентного середовища. Економіка та управління підприємствами. – 2013.

48. Федоренко В.Г. Менеджмент: підручник. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К.: Алерта, 2015. – 492 с.

49. Хасанова О.В. Інформаційне забезпечення оцінювання інвестиційної привабливості підприємства. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vdie/2008_1_2/files/30.pdf

50. Чорна Л.О. Результативна стратегія досягнення інвестиційної привабливості підприємства. Інвестиції: практика та досвід, №24, 2008. – с. 4-6.

51. Щербак А.В. Інформаційне забезпечення інвестиційної діяльності на підприємстві. Актуальні проблеми економіки. – 2006. – №3. – с. 103–107.

ДОДАТОК А
Баланс (звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2017 р.

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ОБОЛОНЬ"	Дата(рік, місяць, число)	2018 01 01
Територія		за ЄДРПОУ	05391057
Організаційно-правова форма господарювання		за КОАТУУ	8038000000
Вид економічної діяльності		за КОПФГ	230
Середня кількість працівників		за КВЕД	11.05
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	м. Київ, вул. Богатирська, 3		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2017 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	9810	8337	0
первісна вартість	1001	43114	43259	0
накопичена амортизація	1002	-33304	-34922	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	24363	48455	0
Основні засоби:	1010	5421561	5141361	0
первісна вартість	1011	11765383	11850066	0
знос	1012	-6343822	-6708705	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	18931	18522	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиторські витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	14	14	0
Усього за розділом I	1095	5474679	5216689	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	881787	750563	0
Виробничі запаси	1101	0	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0	0
Готова продукція	1103	0	0	0
Товари	1104	0	0	0

Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестрадування	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	169695	297870	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	35477	51466	0
з бюджетом	1135	39468	71280	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	10414	8047	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	9597	430965	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	48394	46172	0
Готівка	1166	0	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0	0
Частка перестрадування у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	5707	16455	0
Усього за розділом II	1195	1190125	1664771	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	6664804	6881460	0

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зарєстрований (пайовий) капітал	1400	73144	73144	0
Внески до незарєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	3129549	2945067	0
Додатковий капітал	1410	8353	8353	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	-116	546	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-879110	-518048	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Випущений капітал	1430	(13580)	(13580)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	2318240	2495482	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	474967	511172	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	432673	2037873	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	329260	237082	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0

резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	1236900	2786127	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	1993283	417962	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	703976	830232	0
за розрахунками з бюджетом	1620	119504	150294	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	340	282	0
за розрахунками зі страхування	1625	4992	5364	0
за розрахунками з оплати праці	1630	46415	51430	0
за одержаними авансами	1635	82270	46900	0
за розрахунками з учасниками	1640	1876	1876	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	9023	10306	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	148325	85487	0
Усього за розділом III	1695	3109664	1599851	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	6664804	6881460	0

Примітки

Керівник
Головний бухгалтер

В результаті проведення аудиторської перевірки встановлено, що надана інформація дає дійсне та повне уявлення про склад активів та пасивів підприємства

Булах Ігор Васильович
Бахов Іван Іванович

ДОДАТОК Б

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 12 місяців 2017 року

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ОБОЛОНЬ" (найменування)	Дата(рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	2018 01 01 05391057
--------------	--	---------------------------------------	----------------------------

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 12 місяців 2017 р.

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4963232	4310214
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестрадування	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховників у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3565168)	(3290800)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	1398064	1019414
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховників в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	88488	62589
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Адміністративні витрати	2130	(296579)	(285569)
Витрати на збут	2150	(1111347)	(968802)
Інші операційні витрати	2180	(29144)	(61663)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	(0)	(0)
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	(0)	(0)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	49482	0
збиток	2195	(0)	(234031)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	97691	8604
Інші доходи	2240	430848	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(314744)	(463655)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-381)	(-1060)
Інші витрати	2270	(42861)	(222030)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	220797	0
збиток	2295	(0)	(910052)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-44217	24809
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	176580	0
збиток	2355	(0)	(885243)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	1507214
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	662	1478
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	662	1508692
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	-271298
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	662	1237394
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	177242	352151

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	2960495	2807074
Витрати на оплату праці	2505	448146	419131
Відрахування на соціальні заходи	2510	95052	89353
Амортизація	2515	451790	702113
Інші операційні витрати	2520	1107101	709162
Разом	2550	5062584	4726833

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	325127	325127
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	325127	325127
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0.5431	-2.7228
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0.5431	-2.7228
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Примітки
Керівник
Головний бухгалтер

Визначення балансового прибутку відбувається згідно з чинним законодавством України.

Булах Ігор Васильович
Бахов Іван Іванович

ДОДАТОК В

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за 12 місяців 2017 р.

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ОБОЛОНЬ" (найменування)	Дата(рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	2018 01 01 05391057
--------------	--	---------------------------------------	----------------------------

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за 12 місяців 2017 р.

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	6143097	5337611
Повернення податків і зборів	3005	0	0
у тому числі податку на додану вартість	3006	0	0
Цільового фінансування	3010	6158	6281
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	0	0
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	57131	90683
Надходження від повернення авансів	3020	561	1818
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	1192	3198
Надходження від борозов'язань неустойки (штрафів, пені)	3035	178	39
Надходження від операційної оренди	3040	0	0
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	0	0
Надходження від страхових премій	3050	0	0
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	0	0
Інші надходження	3095	75892	83583
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	(3788344)	(2983697)
Праці	3105	(407522)	(351255)
Відрачувань на соціальні заходи	3110	(103553)	(91666)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(0)	(0)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(5219)	(2129)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(320161)	(352706)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(1288479)	(1215169)
Витрачання на оплату авансів	3135	(0)	(0)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(1215)	(6783)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(2112)	(2584)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(0)	(0)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(0)	(0)
Інші витрачання	3190	(42075)	(44683)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	325529	472541
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200	168490	0
необоротних активів	3205	2762	5294
Надходження від отримання: відсотків	3215	2043	6022
дивідендів	3220	381	1060
Надходження від деривативів	3225	0	0
Надходження від погашення позик	3230	0	0
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	0	0
Інші надходження	3250	0	0
	3255	(0)	(0)

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій			
необоротних активів	3260	(145484)	(167677)
Виплати за деривативами	3270	(0)	(0)
Витрачання на надання позик	3275	(0)	(0)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(0)	(0)
Інші платежі	3290	(0)	(0)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	28192	-155301
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	0	0
Отримання позик	3305	68834	34000
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	0	0
Інші надходження	3340	0	0
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(0)	(0)
Погашення позик	3350	-153722	-138418
Сплату дивідендів	3355	(0)	(0)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(270388)	(240189)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(0)	(0)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(0)	(0)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(0)	(0)
Інші платежі	3390	(1772)	(9820)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-357048	-354427
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-3327	-37187
Залишок коштів на початок року	3405	48394	85236
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	1105	345
Залишок коштів на кінець року	3415	46172	48394

Примітки
Керівник
Головний бухгалтер

В результаті проведення аудиторської перевірки встановлено, що надана інформація дає дійсне та повне уявлення про рух коштів підприємства.

Булах Ігор Васильович
Бахов Іван Іванович

ДОДАТОК Г
Консолідований баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2018 р.

Підприємство

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
"ОБОЛОНЬ"

Територія

Організаційно-

правова форма

господарювання

Вид економічної
діяльності

Дата

КОДИ

31.12.2018

за ЄДРПОУ

05391057

за КОАТУУ

за КОПФГ

за КВЕД

Середня кількість працівників: 2487

Адреса, телефон: 04212 Київ, Богатирська, 3, (044) 412-84-10

Одиниця виміру: тис.грн без десяткового знака

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

v

за міжнародними стандартами фінансової звітності

Код за ДКУД

1801007

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	8 337	6 857
первісна вартість	1001	43 259	43 396
накопичена амортизація	1002	(34 922)	(36 539)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	48 455	20 201
Основні засоби	1010	5 141 361	4 867 736
первісна вартість	1011	11 850 066	11 940 760
знос	1012	(6 708 705)	(7 073 024)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	18 522	109 397
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Гудвіл при консолідації	1055	0	0

Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	14	14
Усього за розділом I	1095	5 216 689	5 004 205
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	750 563	719 638
Виробничі запаси	1101	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	297 870	203 818
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	51 466	89 746
з бюджетом	1135	71 280	35 310
у тому числі з податку на прибуток	1136	8 047	5 475
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	430 965	9 897
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	46 172	16 876
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	16 455	30 659
Усього за розділом II	1195	1 664 771	1 105 944
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	6 881 460	6 110 149
	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
Пасив			
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	73 144	73 144
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	2 945 067	2 763 289
Додатковий капітал	1410	8 353	8 353
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	546	-2 356

Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-518 048	-746 302
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(13 580)	(13 580)
Інші резерви	1435	0	0
Неконтрольована частка	1490	0	0
Усього за розділом I	1495	2 495 482	2 082 548
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	511 172	542 401
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	2 037 873	487 124
Інші довгострокові зобов'язання	1515	237 082	267 953
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	2 786 127	1 297 478
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	417 962	1 419 600
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	830 232	1 021 281
розрахунками з бюджетом	1620	150 294	91 167
у тому числі з податку на прибуток	1621	282	-858
розрахунками зі страхування	1625	5 364	5 926
розрахунками з оплати праці	1630	51 430	44 447
одержаними авансами	1635	46 900	64 560
розрахунками з учасниками	1640	1 876	1 876
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	10 306	11 462
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	85 487	69 804
Усього за розділом III	1695	1 599 851	2 730 123
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	6 881 460	6 110 149

ДОДАТОК Д
Консолідований звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2018 р.

			Код за ДКУД	1801008
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	
1	2	3	4	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5 078 764	4 777 539	
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0	
Премії підписані, валова сума	2011	0	0	
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)	
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0	
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(4 292 370)	(3 878 473)	
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)	
Валовий: прибуток	2090	786 393	899 066	
збиток	2095	(0)	(0)	
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0	
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0	
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0	
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0	
Інші операційні доходи	2120	85 301	88 488	
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0	
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0	
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0	
Адміністративні витрати	2130	(303 955)	(296 579)	
Витрати на збут	2150	(675 489)	(612 349)	
Інші операційні витрати	2180	(20 451)	(29 144)	
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0	
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0	
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	0	49 482	
збиток	2195	(128 200)	(0)	
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0	
Інші фінансові доходи	2220	4 259	97 691	

Інші доходи	2240	-23 505	430 848
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(275 269)	(314 744)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-90 188)	(-381)
Інші витрати	2270	(-6 725)	(42 861)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	0	220 797
збиток	2295	(325 802)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-39 618	-44 217
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	0	176 580
збиток	2355	(365 420)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	-2 902	662
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-2 902	662
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-2 902	662
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-368 322	177 242
Чистий прибуток (збиток), що належить:			
власникам материнської компанії	2470	0	0
неконтрольованій частці	2475	0	0
Сукупний дохід, що належить:			
власникам материнської компанії	2480	0	0
неконтрольованій частці	2485	0	0

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	3 267 238	2 960 495
Витрати на оплату праці	2505	529 153	448 146
Відрахування на соціальні заходи	2510	113 058	95 052
Амортизація	2515	457 032	451 790
Інші операційні витрати	2520	1 296 562	1 107 101
Разом	2550	5 663 043	5 062 584

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	325 127	325 127
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	325 127	325 127
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-1,123900	0,543100
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-1,123900	0,543100
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Керівник

Булах І.В.

Головний бухгалтер

Бахов І.І.

ДОДАТОК Е

Консолідований звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

За 2018 р.

Стаття	Код рядка	Код за ДКУД 1801009	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	7 045 899	6 143 097
Повернення податків і зборів	3005	0	0
у тому числі податку на додану вартість	3006	0	0
Цільового фінансування	3010	5 384	6 158
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	0	0
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	71 276	57 131
Надходження від повернення авансів	3020	2 229	561
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	1 478	1 192
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	0	178
Надходження від операційної оренди	3040	0	0
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	0	0
Надходження від страхових премій	3050	0	0
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	0	0
Інші надходження	3095	60 606	75 892
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(4 511 185)	(3 788 344)
Праці	3105	(440 557)	(407 522)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(115 726)	(103 553)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(0)	(0)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(4 613)	(5 219)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(301 943)	(320 161)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(1 307 851)	(1 288 479)
Витрачання на оплату авансів	3135	(0)	(0)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(4 930)	(1 215)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(3 744)	(2 112)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(0)	(0)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(0)	(0)
Інші витрачання	3190	(46 449)	(42 075)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	449 874	325 529
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	411 591	168 490
необоротних активів	3205	7 444	2 762

Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	2 780	2 043
дивідендів	3220	0	381
Надходження від деривативів	3225	0	0
Надходження від погашення позик	3230	0	0
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	0	0
Інші надходження	3250	900	0
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	(7)	(0)
необоротних активів	3260	(156 988)	(145 484)
Виплати за деривативами	3270	(0)	(0)
Витрачання на надання позик	3275	(0)	(0)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(0)	(0)
Інші платежі	3290	(0)	(0)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	265 720	28 192
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	0	0
Отримання позик	3305	72 250	68 834
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	0	0
Інші надходження	3340	1 891	0
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	(0)	(0)
Погашення позик	3350	(584 796)	(153 722)
Сплату дивідендів	3355	(0)	(0)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(233 103)	(270 388)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(0)	(0)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(0)	(0)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(0)	(0)
Інші платежі	3390	(0)	(1 772)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-743 758	-357 048
Чистий рух коштів за звітний період	3400	-28 164	-3 327
Залишок коштів на початок року	3405	46 172	48 394
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	-1 132	1 105
Залишок коштів на кінець року	3415	16 876	46 172

Керівник

Булах І.В.

Головний бухгалтер

Бахов І.І.